

บทที่ 4

การวิเคราะห์ภาพรวมของวรรณกรรมเยาวชนในประเทศไทย และเปรียบเทียบการเสนอภาพเยาวชนในวรรณกรรมเยาวชนต่างวัฒนธรรม

วรรณกรรมเยาวชนประเภทเรื่องแต่ง/บันเทิงคดี (fiction) สำหรับเยาวชนอายุระหว่าง 14 – 18 ปี ซึ่งตีพิมพ์ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2539 – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2541 ในประเทศไทย ที่รวมอยู่ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 146 ชื่อเล่ม แบ่งตามปีที่พิมพ์¹ ได้ดังนี้คือ

ปี พ.ศ. 2539	มีวรรณกรรมเยาวชนพิมพ์จำหน่าย รวม	63 ชื่อเล่ม
ปี พ.ศ. 2540	มีวรรณกรรมเยาวชนพิมพ์จำหน่าย รวม	55 ชื่อเล่ม
ปี พ.ศ. 2541	มีวรรณกรรมเยาวชนพิมพ์จำหน่าย รวม	28 ชื่อเล่ม

จากจำนวนทั้งหมด แบ่งออกได้เป็นวรรณกรรมเยาวชนจาก 10 วัฒนธรรม (ประเทศ)
คือ

1. ไทย	67 ชื่อเล่ม
2. อังกฤษ	29 ชื่อเล่ม
3. สหรัฐอเมริกา	21 ชื่อเล่ม
4. ญี่ปุ่น	7 ชื่อเล่ม
5. เยอรมัน	7 ชื่อเล่ม
6. ฝรั่งเศส	5 ชื่อเล่ม
7. สเปน	4 ชื่อเล่ม
8. ออสเตรเลีย	2 ชื่อเล่ม
9. สวีเดน	2 ชื่อเล่ม
10. บราซิล	2 ชื่อเล่ม

ในจำนวน 146 ชื่อเล่มนี้ เป็นวรรณกรรมเยาวชนจาก 22 สำนักพิมพ์ แบ่งเป็น
วรรณกรรมเยาวชนไทย และวรรณกรรมเยาวชนแปลได้ดังนี้

¹ วรรณกรรมเยาวชนบางชื่อเล่มได้รับการพิมพ์ซ้ำระหว่างปีที่กำหนดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หรือพิมพ์ซ้ำอีกหลังจากนั้น แต่การบันทึกข้อมูลสำหรับการวิจัย จะบันทึกเฉพาะครั้งที่พิมพ์และปีที่พิมพ์ล่าสุดซึ่งยังอยู่ในระหว่างปีที่กำหนดเท่านั้น

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนวรรณกรรมเยาวชนที่พิมพ์โดยแต่ละสำนักพิมพ์

ลำดับ	สำนักพิมพ์	ไทย (ชื่อเล่ม)	แปล (ชื่อเล่ม)	รวม (ชื่อเล่ม)
1	ต้นอ้อ (รวม ต้นอ้อแกรมมี และ ต้นอ้อ1999)	32	12	44
2	แพรวเยาวชน (รวม แพรวสำนักพิมพ์)	1	27	28
3	ผีเสื้อ	1	20	21
4	ไทยวัฒนาพานิช	11	2	13
5	ดอกหญ้า	8	5	13
6	มิ่งมิตร	5	-	5
7	ฟ้าอภัย	-	3	3
8	คมบาง	2	-	2
9	เอสแอนด์เค	2	-	2
10	ประพันธ์สาส์น	-	2	2
11	มูลนิธิเด็ก	-	2	2
12	องค์การค้าของคุรุสภา	1	-	1
13	เจนเดอร์เพรส	1	-	1
14	นาคร	1	-	1
15	วรรณรักษ์	1	-	1
16	สุขภาพใจ	1	-	1
17	นานมี	-	1	1
18	ไพลิน	-	1	1
19	มติชน	-	1	1
20	มูลนิธิโกมลคีมทอง	-	1	1
21	เรไร	-	1	1
22	(ไม่ปรากฏชื่อสำนักพิมพ์)	-	1	1
รวม		67	79	146

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจประชากรวรรณกรรมเยาวชนทั้งหมด และได้ทำการวิเคราะห์เพื่อจัดประเภทตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ จากนั้นจึงสรุปรายชื่อและข้อมูลสังเขปของวรรณกรรม-เยาวชนทั้งหมดที่ร่วมในการวิจัยครั้งนี้ไว้ ในตารางที่ 4 : แสดงรายชื่อและข้อมูลสังเขปวรรณกรรมเยาวชนไทย และในตารางที่ 5 : แสดงรายชื่อและข้อมูลสังเขปวรรณกรรมเยาวชนแปลจากภาษาต่างประเทศ เพื่อทำการวิเคราะห์ตามประเภทของวรรณกรรมต่อไป

การสำรวจประชากรวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุระหว่าง 14 – 18 ปี ที่พิมพ์จำหน่ายในช่วงปี พ.ศ. 2539 – 2541

อธิบายศัพท์ที่ใช้กับตาราง

ประเภท = genre : อ้างอิงตามคำจำกัดความและตารางที่ 1 และ 2 ในบทที่สอง ซึ่งดัดแปลงจาก หลักเกณฑ์ในหนังสือ "A Critical Handbook of Children's Literature" ของ ริเบ็คกา เจ. ลูเคนส์ (1995 :12 - 33) และ "Essentials of Children's literature" ของ คาร์ล เอ็ม. ทอมลินสัน และ แคโรล ลินซ์-บราวน์ (1996 : 39, 100 – 171)

รูปแบบ = ลักษณะวิธีการเขียนของวรรณกรรมเยาวชนชื่อเล่มนั้น ๆ โดยจัดแบ่งเป็นนวนิยาย, รวมเรื่องสั้น (หลายเรื่อง ต่างตัวละครกัน ในเล่มเดียว) และ เรื่องชุด (series – เรื่องเดียว ตัวละครเดิม แบ่งเป็นหลายตอนหลายเหตุการณ์)

re = Realistic

tf = Traditional Fantasy

mf = Modern Fantasy

ps = Problem & Social Issues Realism

my = Myth & Legends

an = Animal Realistic

fa = Fables

reg = Regional & Other Countries Realistic

mfo = Modern Folktales

fam = Family & Peers Realistic

fan = Fantastic Stories

mys = Mysteries & Thrillers

hf = Historical Fantasy

hu = Humorous

sf = Science Fiction

qu = High Fantasy or Quest Stories

ชื่อเล่มที่มีเครื่องหมาย * = เรื่องที่รวมอยู่ในการวิเคราะห์เชิงสัญวิทยา สำหรับการวิจัยครั้งนี้
ประเภท เรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประเด็นทางสังคม

ชื่อเล่มที่มีเครื่องหมาย ** = เรื่องที่รวมอยู่ในการวิเคราะห์เชิงสัญวิทยา สำหรับการวิจัยครั้งนี้
ประเภท เรื่องเกี่ยวกับครอบครัวและบุคคลระดับเท่าเทียม

ชื่อเล่มที่มีเครื่องหมาย *** = เรื่องที่รวมอยู่ในการวิเคราะห์เชิงสัญวิทยา สำหรับการวิจัยครั้งนี้
ประเภท เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น

ตารางที่ 4 แสดงรายชื่อและข้อมูลสิ่งเขปวรรณกรรมเยาวชนไทย (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ผู้เขียน	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่ /ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
1	กระท่อมแสงตะวัน***	ถวัลย์ มาศจาริต	ต้นอ้อ แกรมมี	2/2539	re/ps,reg	นวนิยาย	รางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
2	กลองใสความฝัน*	ปิ่นคำ วิบูลเกียรติ	ต้นอ้อ แกรมมี	1/2540	re/ps	นวนิยาย	
3	เกิดที่หมู่บ้าน***	สมัย สุทธิธรรม	ต้นอ้อ แกรมมี	1/2539	re/reg	เรื่องชุด	
4	เขาค้อเดชะ*	กาญจนา นาคันนันทน์	ดอกหญ้า	5/2539	re/ps	นวนิยาย	
5	คนดีศรีสุวรรณค์*	วิฑูรย์ ทองแท่ง	ต้นอ้อ แกรมมี	1/2539	re/ps	นวนิยาย	
6	คนแคระในป่าสน	ทำนุ ชันประเสริฐ	ไทยวัฒนาพานิช	2/2539	mf/qu	นวนิยาย	
7	ความภูมิใจของลอย***	โชติ ศรีสุวรรณ	ต้นอ้อ แกรมมี	5/2540	re/reg	นวนิยาย	รางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
8	คือรักและหวัง*	วัฒน์ วรรณยางกูร	มิ่งมิตร	6/2539	re/ps	นวนิยาย	
9	คำอ้าย**,*	ยงค์ ยโสธร	มิ่งมิตร	3/2539	re/fam,reg	นวนิยาย	นวนิยายรางวัลวรรณกรรมบัวหลวง ปี 2532
10	ดงคนดี**,*	พนม นันทพฤกษ์	มิ่งมิตร	1/2540	re/reg, fam	นวนิยาย	รางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี 2540
11	ดวงใจสีขา*	"ทองล่องชาด"	ดอกหญ้า	1/2540	re/ps	รวมเรื่องสั้น	เคยตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ในนิตยสาร "เพื่อนใหม่" ปี 2533 - 2537
12	ดาปอุปราช*	มาลา คำจันทร์	วรรณรักษ์	1/2541	re/ps	นวนิยาย	เคยตีพิมพ์ในนิตยสารฟ้าเมืองไทย ระหว่างปี 2525 - 2526
13	เด็กชายทอง อบเชย*	มานพ กนอมศรี	ต้นอ้อ แกรมมี	5/2540	re/ps	นวนิยาย	
14	เด็กชายผู้ไม่ยอมเปิดหน้าต่าง	กานติ ณ ศรีธธา	ไทยวัฒนาพานิช	2/2539	mf/fan	นวนิยาย	
15	เด็กน้อยแห่งห้องหุง***	มานพ แก้วสนิท	เอสแอนด์เค	2/2539	re/reg	เรื่องชุด	รางวัลชมเชยบัณฑิตคิดสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่นงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ปี 2533
16	เด็กปอเนาะ*,**	อนุสรณ์ มาราสา	ต้นอ้อ แกรมมี	1/2540	re/ps, reg	นวนิยาย	
17	เด็กหญิงจ่าง**	คณาพร คธา	ต้นอ้อ 1999	1/2541	re/fam	นวนิยาย	
18	เด็กหลอดแก้ว	วีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์	ต้นอ้อ แกรมมี	2/2540	mf/sf	นวนิยาย	
19	แดนพิลึก	วีรวัฒน์ กนกนุเคราะห์	ต้นอ้อ แกรมมี	1/2540	mf/sf	นวนิยาย	
20	ถนนสายนั้นสีดำ*	เสถียร ยอดดี	ไทยวัฒนาพานิช	1/2541	re/ps	นวนิยาย	

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงรายชื่อและข้อมูลสิ่งเปราะบางกรรมเยาวชนไทย (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ผู้เขียน	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่/ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
21	ทางดอกกุหลาบ*..	มานพ ถนอมศรี	ต้นซ้อ แกรมมี่	2/2539	re/ps, fam	นวนิยาย	
22	ทุ่งโล่งดงใหญ่***	โชติ ศรีสุวรรณ	ไทยวัฒนาพานิช	1/2540	re/reg	นวนิยาย	
23	เธอคือความหวัง*	มานพ แก้วสนิท	เอสแอนด์เค	1/2540	re/ps	รวมเรื่องสั้น	
24	นกขมิ้นบินข้ามทุ่ง*	วงเดือน ทองเจียว	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	re/ps	นวนิยาย	
25	นกน้อย**	แพรว จารุ	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	re/fam	นวนิยาย	
26	นักสืบน้อยนอกพิภพ	สุพิศ บุญเรืองยา	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	mf/sf	นวนิยาย	เข้ารอบสิบเล่มสุดท้ายของการประกวดวรรณกรรมเยาวชนของบริษัทต้นซ้อ แกรมมี่ จำกัด
27	นิทานดอกไม้	ระวีवार	เจนเดอร์เพรส	1/2539	mf/mfo	รวมเรื่องสั้น	
28	นานมาแล้วในชนบท แห่งหนึ่ง*..***	ทำนุ ชันประเสริฐ	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2539	re/fam, reg	นวนิยาย	
29	ในซ้อหมอก*	ณัฐพล ส่งแสง	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	re/ps	นวนิยาย	
30	บ๊วย บ่ต้องสงสาร*	มานพ ถนอมศรี	ไทยวัฒนาพานิช	1/2539	re/ps	นวนิยาย	
31	บทเพลงแห่งนกกาชเชน	อุดม วิเศษสาร	ดอกหญ้า	2/2539	mf/fan	นวนิยาย	รางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น พ.ศ. 2539
32	บ้านทางมะพร้าว*	ศิริพงษ์ จันทน์หอม	ไทยวัฒนาพานิช	2/2539	re/ps	รวมเรื่องสั้น	
33	บ้านทุ่งที่รัก*..***	สว่าง คงยก	ต้นซ้อ แกรมมี่	2/2540	re/ps, reg	นวนิยาย	รางวัลวรรณกรรมเยาวชนดีเด่นโครงการประกวดวรรณกรรมเยาวชนต้นซ้อ
34	บันทึกจากลูก(ผู้ชาย)*..**	ชัยกร แสงกระจ่าง	คมบาง	6/2540	re/ps, fam	นวนิยาย	รางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ, สร้างเป็นภาพยนตร์
35	ปอเนาะที่รัก*..***	ณรงค์ฤทธิ์ ศักดา- รณรงค์	ต้นซ้อ แกรมมี่	5/2539	re/ps, reg	นวนิยาย	นวนิยายเยาวชนชนะเลิศประจำปี 2524 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
36	บ้านนี้เป็นของเรา*	คมศร คุณะดิลก	สุขภาพใจ	2/2540	re/ps	นวนิยาย	ชนะการคัดเลือก "โครงการพัฒนาวารสารสุขภาพและสิ่งแวดล้อมสำหรับเด็ก" ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, ยูเนส และ องค์การแคร์นานาชาติ

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงรายชื่อและข้อมูลสิ่งเขปวรรณกรรมเยาวชนไทย (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ผู้เขียน	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่ /ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
37	ผีเสื้อป่า**	โกศล อนุสิม	ไทยวัฒนาพานิช	2/2539	re/fam	นวนิยาย	รางวัลคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติปี 2538
38	ผีเสื้อและดอกไม้*;**	นิพพานฯ	ผีเสื้อ	17/2541	re/ps, reg	นวนิยาย	รางวัลหนังสือแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2521, สร้างเป็นภาพยนตร์, แปลเป็นภาษาต่างประเทศ, เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น
39	แผ่นดินแสนงาม*	สาธิต เอมจัน	ต้นอ้อ 1999	1/2541	re/ps	นวนิยาย	รางวัลยอดเยี่ยมจากสำนักงานศึกษาธิการเขต 7
40	พระจันทร์ทรงกลด*	โชติ ศรีสุวรรณ	ต้นอ้อ แกรมมี่	1/2540	re/ps	นวนิยาย	
41	พ่อ ขวาลูกชาย ซ้ายลูกสาว*	จักรภัทร พงศ์ภัทระ	ต้นอ้อ 1999	1/2541	re/ps	นวนิยาย	รางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ 2541
42	เพลานัก*;**	วงเดือน กรกุ่ม	ต้นอ้อ แกรมมี่	1/2540	re/ps, reg	นวนิยาย	
43	เพื่อนกันตลอดกาล**	เอกชนม์	ดอกหญ้า	3/2540	re/fam	นวนิยาย	รางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ 2540, ดัดแปลงสร้างเป็นละครโทรทัศน์
44	ฟ้าหลังฝน*	มานพ ถนอมศรี	ไทยวัฒนาพานิช	2/2539	re/ps	นวนิยาย	
45	ไฟฝัน กับ คืนวันของผีเสื้อ*	มาโนช นิสรา	ต้นอ้อ แกรมมี่	1/2540	re/ps	นวนิยาย	
46	มหรรรรมในท้องทุ่ง**;**	อัศศิริ ธรรมโชติ	มิ่งมิตร	4/2539	re/fam, reg	นวนิยาย	
47	แม่...ได้ผู้มาแล้ว*	กาญจนา นาคันนันทน์	ต้นอ้อ แกรมมี่	2/2540	re/ps	นวนิยาย	รางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
48	ไม่สิ้นเสียงไพร*	ภาณุมาศ ภูมิดาว	ไทยวัฒนาพานิช	1/2539	re/ps	นวนิยาย	
49	ไม้กลายเป็นหิน**;**	พัชรวิสิริ	ไทยวัฒนาพานิช	1/2541	re/ps, fam	นวนิยาย	
50	ยายของเจ๊**;**	ศรี เกศมณี	ต้นอ้อ แกรมมี่	4/2540	re/ps, fam	นวนิยาย	รางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ
51	แรกก้าว*	"สุวิมล"	ดอกหญ้า	2/2540	re/ps	เรื่องชุด	
52	เรื่องเล่าของนกดี**	ศิริ	ต้นอ้อ แกรมมี่	1/2540	re/fam	เรื่องชุด	
53	เรื่องเล่าจากดาวดวงหนึ่ง	พิษณุ ศุภ.	แพรว	1/2539	mf/fam	นวนิยาย	รางวัลจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ

ตารางที่ 4 (ต่อ) แสดงรายชื่อและข้อมูลสิ่งขบปรณกรรมเยาวชนไทย (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ผู้เขียน	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่ /ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
54	โรงเรียนป่าล้อม*	วงเดือน ทองเจียว	ต้นซ้อ แกรมมี	2/2540	re/ps	เรื่องชุด	
55	โรงเรียนไม้ไผ่*	วงเดือน ทองเจียว	ต้นซ้อ แกรมมี	2/2539	re/ps	นวนิยาย	
56	ลมฝนกับต้นกล้วย*,***	ยงยุทธ ชูแว่น	นาคร	1/2539	re/reg, ps	นวนิยาย	
57	ลายสายรุ้ง*,**	กร ศิริวัฒน์	ต้นซ้อ แกรมมี	1/2540	re/ps,fam	นวนิยาย	
58	ลูกชาวสวนยาง*	มานพ แก้วสนิท	องค์การคำของคุรุสภา	2/2539	re/ps	รวมเรื่องสั้น	ทั้งหมดเคยตีพิมพ์ในนิตยสารมาก่อน
59	ลูกช่างแกะสลัก*,***	วงเดือน ทองเจียว	ต้นซ้อ แกรมมี	3/2540	re/fam, reg	นวนิยาย	
60	ลูกป่า*,**	มาลา คำจันทร์	ต้นซ้อ แกรมมี	11/2540	re/ps, fam	นวนิยาย	รางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และรางวัลสำนักงานเยาวชนแห่งชาติ
61	วัยไฟ*	ไพฑูรย์ สุนทร	ต้นซ้อ แกรมมี	2/2539	re/ps	นวนิยาย	
62	สวนน้ำ	วงเดือน ทองเจียว	ต้นซ้อ แกรมมี	1/2540	mf/qu	นวนิยาย	
63	สะพานข้ามเวลา*	สังคม เกสซ์มาลา	ไทยวัฒนาพานิช	1/2541	re/ps	นวนิยาย	
64	สายใยแห่งความรัก*	อุดม วิเศษสาร	ดอกหญ้า	1/2541	re/ps	นวนิยาย	รางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ 2541
65	หอมกลิ่นแผ่นดินหนาว ** ***	โกศล อนุสิม	ดอกหญ้า	1/2540	re/reg, fam	นวนิยาย	นักเขียนรางวัลคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2538
66	หน้าต่างสี่ชมพู ประตูลี ฟ้า**	ชัชฎิกร แสงกระจ่าง	คมบาง	1/2539	re/fam	นวนิยาย	เคยตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ในนิตยสาร "หญิงไทย"
67	ไหมแม่	ภานุมาศ ภูมิถาวร	ดอกหญ้า	1/2541	re/fam,ps	นวนิยาย	เคยตีพิมพ์ในนิตยสาร "สตรีสาร", รางวัลชมเชยจากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ 2541

ตารางที่ 5 แสดงรายชื่อและข้อมูลสังเขปรวบรวมเยาวชนแปลจากภาษาต่างประเทศ (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ประเทศ	ผู้เขียน	ผู้แปล	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่/ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
1	เกมอันตราย*	อเมริกา	ไมเคิล แคนนัม	ฤดูร่อน	ต้นซ้อ แกรมมี	1/2540	re/ps	นวนิยาย	
2	เกิดเป็นน้องคนเล็ก**	อเมริกา	ฟรานซิน ปาสคาล	ช้อยคว้น	แพรวเยาวชน	1/2539	re/fam	นวนิยาย	สร้างเป็นละครโทรทัศน์ "รายการพิเศษหลังเลิกเรียน" ทาง ABC
3	เขตปลอดภัย***	อเมริกา	เจน คัตเลอร์	โชติมา	ต้นซ้อ แกรมมี	1/2539	re/fam	นวนิยาย	
4	ความทรงจำมหัศจรรย์	อเมริกา	หลุยส์ ลอร์	กิติมา อมรทัต	ไทยวัฒนาพานิช	1/2540	mf/sf, qu	นวนิยาย	รางวัลเหรียญนิเวอริจากสมาคมห้องสมุดอเมริกัน
5	ความสุขแห่งชีวิต**	อเมริกา	วิลเลียม ซาโรยัน	มัทนี เกษกมล	แพรวเยาวชน	1/2541	re/fam	นวนิยาย	พิมพ์ครั้งแรกโดยสำนักพิมพ์นี้ พร้อมลิขสิทธิ์ถูกต้อง
6	คู่กัด**	อเมริกา	แคธลีน เลอเวอริช	ธรรระริน	แพรวเยาวชน	2/2539	re/fam	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series
7	ซันนินด์ร์	อเมริกา	นาตาลี แบ็บบิตต์	สุริยฉัตร ชัยมงคล	ผีเสื้อ	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	รางวัลจากหลายสถาบันทั่วโลก, สร้างเป็นภาพยนตร์
8	ด้วยหัวใจที่เจิดดวง*	อเมริกา	พอล กาลลิโก	ฤดูร่อน	ดอกหญ้า	1/2540	re/ps	นวนิยาย	
9	ตำรารักบิงโกบราวน์**	อเมริกา	เบ็ตซี เบียร์ส	"มัมมี"	ดอกหญ้า	1/2539	re/fam	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series
10	ตู้พิศวง	อเมริกา	ซี. เอล. ลูอิส	สุมนา บุญรัตเวช	ผีเสื้อ	1/2540	mf/qu	นวนิยาย	พิมพ์ครั้งแรกสำหรับที่นี่, รางวัล Lewis Carroll Shelf ค.ศ. 1962, มีเล่มอื่นต่อเป็น series
11	ในสวนศรี**	อเมริกา	ฟรานเซส ฮอดจ์-สัน เบอร์เน็ตต์	เนืองน้อย ศรיתהา	แพรวเยาวชน	2/2540	re/ps, fam	นวนิยาย	รางวัลลูอิส คาร์รอล เซลท์ สร้างเป็นภาพยนตร์
12	บรัดเลย์ เด็กเกรงหลังห้องเรียน* **	อเมริกา	หลุยส์ ซาซาร์	ฤทัยรัช จันทรเพ็ญ	แพรวเยาวชน	3/2541	re/ps, fam	นวนิยาย	รางวัลวรรณกรรมเยาวชนยอดเยี่ยมจากหลายสถาบัน โดยเฉพาะที่เด็ก ๆ เป็นผู้เลือก
13	บ้านขึ้นซุลมุน**	อเมริกา	พอลลิน ฮาร์วาท	เบญญา	ต้นซ้อ แกรมมี	1/2539	re/fam	นวนิยาย	
14	บ้านไร่ บิงโล คนใจดี***	อเมริกา	เบ็ตตี ไมล์ส	ช้อยคว้น	แพรวเยาวชน	1/2539	re/reg, fam	นวนิยาย	
15	มังกรเพื่อนรัก	อเมริกา	ซาราห์ ซาเจนท์	ฤดูร่อน	แพรวเยาวชน	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	
16	ไม่มีใครร้ายเท่าน้องเล็ก**	อเมริกา	จูดี้ บลูม	ธรรพายุ	แพรวเยาวชน	2/2541	re/fam	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series (ชุด)
17	น้องเล็กยังร้ายอยู่**	อเมริกา	จูดี้ บลูม	แมกไม้	แพรวเยาวชน	1/2540	re/fam	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series (ชุดเดียวกัน)

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงรายชื่อและข้อมูลสังเขปวรรณกรรมเยาวชนแปลจากภาษาต่างประเทศ (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ประเทศ	ผู้เขียน	ผู้แปล	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่/ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
18	น้องเล็กยิ่งร้ายใหญ่**	อเมริกา	จูดี้ บลูม	พลุแคด	แพรวเยาวชน	2/2541	re/fam	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series (ชุดเดียวกัน)
19	ซีลา رایห์ที่สุด**	อเมริกา	จูดี้ บลูม	แมกไม้	แพรวเยาวชน	1/2541	re/fam	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series (ชุดเดียวกัน)
20	ลิตเติลทรี***	อเมริกา	ฟอร์เรสต์ คาร์เตอร์	กรรณิกา พรหมเสาร์	มูลนิธิโกมลคีมทอง	1/2541	re/reg, ps	นวนิยาย	ชนะเลิศรางวัลแอสบี ปี 1991
21	สุภาพบุรุษหมาท่องโลก	อเมริกา	วิลเลียม สติ๊ก	ฤดูร่อน	แพรวเยาวชน	1/2539	mf/fan, qu	นวนิยาย	
1	ก๊วนทโมน**	อังกฤษ	คอร์ลี เบิร์น	ภัทรา แสงदानุช	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	re/fam	นวนิยาย	
2	ชบวนการหมาจุด	อังกฤษ	โดดี สมิธ	สาลินี คำฉันท์	ผีเสื้อ	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	มีตอนต่อคือ "รัฐบาลหมา", สร้างเป็นภาพยนตร์
3	คำสาปของหนู	อังกฤษ	แพตตี เมาน์เตอร์	คามโรน	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	mf/fan, hf	นวนิยาย	
4	คนตัวจิ๋ว	อังกฤษ	แมรี นอร์ตัน	สุทธิ โสภา	ผีเสื้อ	1/2540	mf/fan	นวนิยาย	รางวัลคาร์เนกีจากสมาคมห้องสมุดอังกฤษ ปี 1952
5	จินตนาการแห่งชีวิต	อังกฤษ	อิลเลียนอร์ ฟาร์เจิน	รัตนา รัตนดิลกชัย	มติชน	3/2540	mf/mfo	รวมเรื่องสั้น	รางวัลฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์เสน ปี 1946 รางวัลคาร์เนกี ปี 1955, รางวัล Lewis Carroll Shelf ปี 1958 และรางวัล เรจินา ปี 1959
6	เจมส์ บอนด์ นักสืบซูเปอร์จิ๋ว	อังกฤษ	โจ แคน	สุทัศนีย์ บุญญลักษณ	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2539	re/mys	นวนิยาย	
7	เด็กชายไดโนแวน***	อังกฤษ	เบอร์นาร์ด แอชลีย์	ปานตา	ดอกหญ้า	1/2539	re/reg,fam	นวนิยาย	
8	เด็กห้าคนกับภูตจอมแวมิต	อังกฤษ	อี. เนสปีต	ธารพายุ	แพรวเยาวชน	2/2540	mf/qu	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series
9	นกเพลิงกับพรวิเศษ	อังกฤษ	อี. เนสปีต	ธารพายุ	แพรวเยาวชน	1/2539	mf/qu	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series (ชุดเดียวกัน)
10	ตำนานแห่งเครื่องราง	อังกฤษ	อี. เนสปีต	ธารพายุ	แพรวเยาวชน	2/2541	mf/qu, hf	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series (ชุดเดียวกัน)
11	ทิลลี มินต์ บินสู่มิน	อังกฤษ	เบอร์ลี โดเฮอร์ตี้	ข้าวฟ่าง	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series, นักเขียนรางวัลเหรียญคาร์เนกี 2 ปีซ้อน (จากเรื่องอื่น)

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงรายชื่อและข้อมูลสังเขปวรรณกรรมเยาวชนแปลจากภาษาต่างประเทศ (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ประเทศ	ผู้เขียน	ผู้แปล	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่/ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
12	น้องแป้ง**	อังกฤษ	แอนน์ โฟน์	สุมนา บุญยะรัตเวช	ผีเสื้อ	1/2540	re/ps, fam	นวนิยาย	รางวัลเหรียญคาร์เนกีจากสมาคมห้องสมุดอังกฤษ และรางวัลวิทเบรด
13	ปราสาทในมนตรา	อังกฤษ	อี. เนสบิต	ธารพายุ	แพรวเยาวชน	3/2541	mf/qu	นวนิยาย	
14	ผจญภัยทะเลใต้	อังกฤษ	วิลลาร์ด ไพรซ์	สลิดา / ปิยะภา	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	re/mys	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series
15	เพื่อนบ้านข้ามเวลา	อังกฤษ	จิ้น ยัวร์	ปิยะภา	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	mf/fan	นวนิยาย	
16	ฟังเสียงนกในดิงเกิ้ล**	อังกฤษ	รูเมอร์ ก็อคเดน	ปานตา	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2540	re/ps, fam	นวนิยาย	
17	มหัศจรรย์คิมหันต์นคร	อังกฤษ	แคเทอริน ฟิชเชอร์	สิทธิพงษ์ นุตสถิตย์	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2539	mf/qu	นวนิยาย	
18	มีฮาร์วีโลกนี้เยี่ยมแจ้ง	อังกฤษ	ไดอานา เฮนดรี	"วินเซนต์"	ดอกหญ้า	1/2540	mf/fan	นวนิยาย	รางวัลวรรณกรรมเยาวชนวิทเบรด
19	แมรี ป๊อปปิ้นส์	อังกฤษ	พี. แอล. เทรเวอร์ส	สาลินี คำอันท	ผีเสื้อ	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	พิมพ์ครั้งแรกสำหรับสำนักพิมพ์นี้
20	แมรี ป๊อปปิ้นส์ กลับมาแล้ว	อังกฤษ	พี. แอล. เทรเวอร์ส	สาลินี คำอันท	ผีเสื้อ	1/2541	mf/fan	นวนิยาย	พิมพ์ครั้งแรกสำหรับสำนักพิมพ์นี้
21	แม่มดในปล่องไฟ	อังกฤษ	วิตตอเรีย ไวท์เฮด	วัชรินทร์ อัมพันธ์	ดอกหญ้า	7/2540	mf/qu	นวนิยาย	
22	ย้อนเวลาหาลมบัติน	อังกฤษ	อี. เนสบิต	ธารพายุ	แพรวเยาวชน	1/2541	mf/qu	นวนิยาย	
23	ยักษ์ใจดี	อังกฤษ	โรอัลด์ ดาห์ล	สาลินี คำอันท	ผีเสื้อ	1/2540	mf/fan	นวนิยาย	พิมพ์ครั้งแรกสำหรับสำนักพิมพ์นี้
24	รัฐบาลหมา	อังกฤษ	โดดี สมิธ	สาลินี คำอันท	ผีเสื้อ	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	เป็นตอนต่อจาก "ขบวนการหมาจูด"
25	โรงงานช็อคโกแลต	อังกฤษ	โรอัลด์ ดาห์ล	สาลินี คำอันท	ผีเสื้อ	1/2540	mf/fan	นวนิยาย	พิมพ์ครั้งแรกสำหรับสำนักพิมพ์นี้
26	วิลลี่ เพื่อนแท้พันธุ์กระจุก	อังกฤษ	เท็ด อัลลัน	ฤกษ์อรุณ	มูลนิธิเด็ก	1/2540	mf/fan	นวนิยาย	ชนะเลิศ The Times Children's Story Competition
27	สวนเที่ยงคืน	อังกฤษ	เอ. ฟิลิปา เพียร์ซ	ธารพายุ	แพรวเยาวชน	1/2539	mf/hf	นวนิยาย	รางวัลวรรณกรรมคาร์เนกี, สร้างเป็นภาพยนตร์ชุดทางโทรทัศน์
28	หน้ากาก มหัศจรรย์แห่งใจ	อังกฤษ	กลอเรีย แสตริก	ฤกษ์อรุณ	ต้นซ้อ แกรมมี่	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	* ผู้เขียนเป็นอเมริกันโดยกำเนิด แต่ใช้ชีวิตในอังกฤษ เขียนถึงครอบครัวอังกฤษในสังคมอังกฤษ
29	หอบข้างหนีสุดแผ่นดิน*	อังกฤษ	จิลเลียน ครอสส์	ธารพายุ	แพรวเยาวชน	1/2540	re/ps	นวนิยาย	รางวัล Britain's Smarties Prize

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงรายชื่อและข้อมูลสังเขปรณกรรมเยาวชนแปลจากภาษาต่างประเทศ (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ประเทศ	ผู้เขียน	ผู้แปล	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่/ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
1	เด็กหญิงฮิดะ	ญี่ปุ่น	มัตสึทานิ มิโยโกะ	มุสดี นาวาวิจิต	ผีเสื้อ	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	รางวัลแอนเดอร์เสนนานาชาติ ปี 1979
2	โตะโตะจังเด็กหญิงข้างหน้าต่าง**	ญี่ปุ่น	คุโรยานางิ เท็ตสึโกะ	มุสดี นาวาวิจิต	ผีเสื้อ	14/2541	re/fam	นวนิยาย	
3	นางสาวโตะโตะ**	ญี่ปุ่น	คุโรยานางิ เท็ตสึโกะ	มุสดี นาวาวิจิต	ผีเสื้อ	5/2540	re/fam	นวนิยาย	
4	นิทานพื้นบ้านญี่ปุ่น	ญี่ปุ่น	เฮ็น มุนามารุ	บัณฑิต อาเนียยา	(ไม่ปรากฏชื่อ)	4/2539	tf/fo	รวมเรื่องสั้น	
5	นิทานหรรษาจากแดนซากุระ	ญี่ปุ่น	โกโตเอะ มาซาฮิโร	พ. ศรีสมิต	ไพลิน	1/2541	tf/fo	รวมเรื่องสั้น	
6	บทเพลงฤดูใบไม้ผลิ*	ญี่ปุ่น	มียาคาวะ ฮิโร	มุสดี นาวาวิจิต	ผีเสื้อ	1/2539	re/ps	นวนิยาย	เคยตีพิมพ์ในนิตยสาร "รมย์"
7	มหาสมุทรของโกตี	ญี่ปุ่น	ทาจิมะ ซินจิ	กนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล	นานมี	2/2541	mf/qu	นวนิยาย	
1	ครูโย่ง	เยอรมัน	แอร์นส์ เอ. เอ็กเคอร์	อัมภา โอตระกูล	แพรวเยาวชน	1/2540	mf/fan	นวนิยาย	
2	คัทยา เจ้าหนูผมแกละกับนางพญางู**	เยอรมัน	เฮลมุท ซาคอฟสกี	อรัญญา พรหมนอก	ไทยวัฒนาพานิช	1/2539	re/fam	นวนิยาย	
3	จินตนาการไม่รู้จบ	เยอรมัน	มิกาเอิล เอ็นเด่	รัตนา รัตนดิลกชัย	เรไร	3/2539	mf/qu	นวนิยาย	ได้รับการนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ (ชุด)
4	โรงเรียนคาถาวิเศษ	เยอรมัน	มิกาเอิล เอ็นเด่	ชลิต คุรงค์พันธุ์	แพรวเยาวชน	1/2540	mf/fan	รวมเรื่องสั้น	มี "ดินแดนหลับสบาย" เป็นชุดต่อเนื่อง
5	ดินแดนหลับสบาย	เยอรมัน	มิกาเอิล เอ็นเด่	ชลิต คุรงค์พันธุ์	แพรวเยาวชน	1/2541	mf/fan	รวมเรื่องสั้น	มี "โรงเรียนคาถาวิเศษ" เป็นชุดต่อเนื่อง
6	เด็กกระป๋อง	เยอรมัน	คริสทีเนอ เนอสลิงเงอร์	อัมภา โอตระกูล	แพรวเยาวชน	4/2539	mf/fan	นวนิยาย	
7	โมโม่	เยอรมัน	มิกาเอิล เอ็นเด่	ชินนรงค์ เนียวกุล	แพรวเยาวชน	7/2541	mf/qu	นวนิยาย	แปลเป็นภาษาต่าง ๆ ทั่วโลกกว่า 30 ภาษา

ตารางที่ 5 (ต่อ) แสดงรายชื่อและข้อมูลสังเขปรรณกรรมเยาวชนแปลจากภาษาต่างประเทศ (เรียงชื่อเล่มตามลำดับอักษรไทย)

ลำดับ	ชื่อเล่ม	ประเทศ	ผู้เขียน	ผู้แปล	สำนักพิมพ์	พิมพ์ครั้งที่/ปี	ประเภท	รูปแบบ	หมายเหตุ
1	กรีนูย	ฝรั่งเศส	จอร์จ ซองด์	พูลสุข ต้นพรหม	ผีเสื้อ	1/2539	mf/mfo	นวนิยาย	
2	เจ้าหนู*	ฝรั่งเศส	ฟรองซัวส์ โมริยัค	วัลยา วิวัฒน์ศร	ผีเสื้อ	1/2539	re/ps	นวนิยาย	
3	ติสตู นักปลุกต้นไม้	ฝรั่งเศส	โมริส ดูรอง	อำพรรณ โอตระกูล	ผีเสื้อ	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	พิมพ์ครั้งแรกสำหรับสำนักพิมพ์นี้
4	นิทานแห่งชีวิต เรื่องของเจ้าชายปิโป	ฝรั่งเศส	ปีแยร์ กริปารี	นงนภัศ ตาปส นันทน์	แพรวเยาวชน	1/2539	mf/mfo	นวนิยาย	
5	บันทึกของกาดิซ	ฝรั่งเศส	เคาน์เตส เดอ เซกูร์	วัลยา วิวัฒน์ศร	มูลนิธิเด็ก	2/2539	mf/fan	นวนิยาย	
1	ก๊วยโช**	สเปน	โฆเซ่ หลุยส์ โอ โลยโซล่า	รัศมี กฤษณมิมะ	ฟ้าอภัย	2/2539	re/ fam	นวนิยาย	รางวัลเรือกอล์ฟของประเทศสเปน
2	ปลุกฝันไว้ในแผ่นดิน*,***	สเปน	ลูเซีย บาเกตาโน	รัศมี กฤษณมิมะ	ฟ้าอภัย	1/2541	re/ps,reg	นวนิยาย	
3	โลกของเธอ.. บีเบียน่า**,**	สเปน	โฆเซ่ หลุยส์ โอ โลยโซล่า	สว่างวัน ไตรเจริญ วิวัฒน์	ฟ้าอภัย	1/2540	re/ps, fam	นวนิยาย	รางวัลเรือกอล์ฟของประเทศสเปน
4	หนังสือโน้	สเปน	ปิลาร์ มาร์เตโฮส	สว่างวัน ไตรเจริญ วิวัฒน์	ผีเสื้อ	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	รางวัลเรือกอล์ฟของประเทศสเปน
1	สู้ชีวิต*	ออสเตรเลีย	เจมส์ อัลดริคค์	สาลินี คำจันทร์	ผีเสื้อ	1/2539	re/ps	นวนิยาย	
2	อานหัก*	ออสเตรเลีย	เจมส์ อัลดริคค์	สาลินี คำจันทร์	ผีเสื้อ	1/2539	re/ps	นวนิยาย	ฉบับแก้ไข
1	ปีปปีออกทะเล	สวีเดน	แอสตริด ลินด์เกรน	บุญส่ง ชเลธร	แพรวเยาวชน	1/2539	mf/fan	นวนิยาย	มีเล่มอื่นต่อเป็น series
2	สองพี่น้องผู้กล้าหาญ	สวีเดน	แอสตริด ลินด์เกรน	บุญส่ง ชเลธร	แพรวเยาวชน	1/2539	mf/qu	นวนิยาย	
1	ต้นส้มแสนรัก ภาค 1*	บราซิล	โจเซ่ วาสคอนเซลอส	สมบัติ เครือทอง	ประพันธ์สารสัน	4/2541	re/ps	นวนิยาย	ครั้งที่พิมพ์เป็นสำหรับสำนวนนี้และมีลิขสิทธิ์
2	ต้นส้มแสนรัก ภาค 2*	บราซิล	โจเซ่ วาสคอนเซลอส	สมบัติ เครือทอง	ประพันธ์สารสัน	2/2541	re/ps	นวนิยาย	ครั้งที่พิมพ์เป็นสำหรับสำนวนนี้และมีลิขสิทธิ์

จากประชากรวรรณกรรมเยาวชนทั้งหมดในการวิจัย ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 4 และ 5 ผู้วิจัยนำมาจัดแบ่งตามประเภทหลัก (genre) คือ วรรณกรรมเยาวชนประเภทเรื่องแนวสมจริง (realistic fiction), เรื่องแนวจินตนาการพื้นบ้าน (traditional fantasy) และเรื่องแนวจินตนาการสมัยใหม่ (modern fantasy) เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นสัดส่วนปริมาณวรรณกรรมเยาวชนจากประเทศต่าง ๆ ทั้งสามประเภท ที่มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงปริมาณวรรณกรรมเยาวชนจากประเทศต่าง ๆ จำแนกตามประเภท (genre)

ประเทศ	เรื่องแนวสมจริง		จินตนาการพื้นบ้าน		จินตนาการสมัยใหม่		รวม (100%) (ชื่อเล่ม)
	ชื่อเล่ม	ร้อยละ	ชื่อเล่ม	ร้อยละ	ชื่อเล่ม	ร้อยละ	
ไทย	58	86.57	-	-	9	13.43	67
อเมริกา	16	76.19	-	-	5	23.81	21
อังกฤษ	7	24.14	-	-	22	75.86	29
ญี่ปุ่น	3	42.86	2	28.57	2	28.57	7
เยอรมัน	1	14.29	-	-	6	85.71	7
ฝรั่งเศส	1	20	-	-	4	80	5
สเปน	3	75	-	-	1	25	4
ออสเตรเลีย	2	100	-	-	-	-	2
สวีเดน	-	-	-	-	2	100	2
บราซิล	2	100	-	-	-	-	2
รวม ต่างประเทศ	35	44.30	2	2.53	42	53.17	79
รวม	93	63.70	2	1.37	51	34.93	146

ผลการจัดแบ่งประเภทของวรรณกรรมเยาวชนในการวิจัยทั้งหมด มีข้อที่น่าสังเกตประการหนึ่ง คือ วรรณกรรมเยาวชนไทย มีจำนวนวรรณกรรมประเภทเรื่องแนวสมจริง (realistic fiction) มากกว่าเรื่องแนวจินตนาการ (traditional / modern fantasy) อย่างเห็นได้ชัด คือ 58 ต่อ 9 ชื่อเล่ม จากทั้งหมด 67 ชื่อเล่ม (หรือร้อยละ 86.57 ต่อร้อยละ 13.43) ในขณะที่ วรรณกรรมเยาวชนแปลจากภาษาต่างประเทศ กลับมีจำนวนวรรณกรรมทั้งสองประเภทหลัก ใกล้เคียงกันมากกว่า คือ เรื่องแนวสมจริง 35 ชื่อเล่ม ต่อเรื่องแนวจินตนาการ (รวมสองประเภท) 44 ชื่อเล่ม จากทั้งหมด 79 ชื่อเล่ม (หรือร้อยละ 44.30 ต่อร้อยละ 55.70)

ดังนั้นจึงเท่ากับว่าหาก เปรียบเทียบปริมาณวรรณกรรมเยาวชนในประเภทเรื่องแนวสมจริงทั้งหมดแล้ว วรรณกรรมเยาวชนไทย จะมีจำนวนมากกว่าวรรณกรรมเยาวชนแปล ถึง 58 ต่อ 35 ชื่อเล่ม จากจำนวนทั้งหมด 93 ชื่อเล่ม (หรือร้อยละ 62.37 ต่อร้อยละ 37.63) และในทางกลับกัน วรรณกรรมเยาวชนแปล ก็มีจำนวนเรื่องประเภทแนวจินตนาการมากกว่าวรรณกรรมเยาวชนไทย ถึง 44 ต่อ 9 ชื่อเล่ม จากจำนวนทั้งหมด 53 ชื่อเล่ม (หรือร้อยละ 83.02 ต่อร้อยละ 16.98) ซึ่งถือว่าเป็นส่วนต่างที่น่าตกใจทีเดียว

ทั้งนี้ ความต่างระหว่างวรรณกรรมเยาวชนไทย กับวรรณกรรมเยาวชนแปล ในประเภทหลัก (genre) ทั้งสามประเภท มิได้มีเพียงปริมาณเท่านั้น หากแต่ในรายละเอียดแล้ว องค์ประกอบต่าง ๆ ในวรรณกรรมเยาวชนประเภทเดียวกัน ก็ยังมีคุณสมบัติแตกต่างกันด้วย ผู้วิจัยจึงได้ทำการพิจารณาวรรณกรรมทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น...ประเภทย่อย (subgenre) เพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการและแนวคิดเชิงสัญวิทยาอีกชั้นหนึ่งต่อไป

การเปรียบเทียบปริมาณวรรณกรรมเยาวชนในแต่ละประเภทย่อย (subgenre)

ประเภทย่อยของวรรณกรรมเยาวชนประเภทเรื่องแต่ง/บันเทิงคดี (fiction) สำหรับเยาวชนอายุระหว่าง 14 – 18 ปี ซึ่งตีพิมพ์ระหว่าง พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2541 ในประเทศไทย ที่ปรากฏในท้องตลาด และรวมอยู่ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

1. ประเภทเรื่องแนวสมจริง

- 1.1 เรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประเด็นทางสังคม (problem and social issues)
- 1.2 เรื่องเกี่ยวกับครอบครัวและบุคคลระดับเท่าเทียม (families and peers relationship)
- 1.3 เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น (regional & other countries realism)
- 1.4 เรื่องตามสูตร (formula fiction) ประเภทเรื่องลึกลับ (mysteries & thrillers)

ตารางที่ 7 แสดงปริมาณวรรณกรรมเยาวชนแนวสมจริง จำแนกตามประเภทย่อย

ประเภทย่อย	ไทย (ชื่อเล่ม)	ต่างประเทศ (ชื่อเล่ม)
เรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประเด็นทางสังคม	42	16
เรื่องเกี่ยวกับครอบครัวและบุคคลระดับเท่าเทียม	19	22
เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น	17	4
เรื่องตามสูตร ประเภทเรื่องลึกลับ	-	2

2. ประเภทเรื่องแนวจินตนาการพื้นบ้าน

2.1 นิทานพื้นบ้านปรัมปรา (folktales)

ตารางที่ 8 แสดงปริมาณวรรณกรรมเยาวชนแนวจินตนาการพื้นบ้าน จำแนกตามประเภทย่อย

ประเภทย่อย	ไทย (ชื่อเล่ม)	ต่างประเทศ (ชื่อเล่ม)
นิทานพื้นบ้านปรัมปรา	-	2

3. ประเภทเรื่องแนวจินตนาการสมัยใหม่

3.1 นิทานพื้นบ้านสมัยใหม่ (modern folktales)

3.2 เรื่องสิ่งมีชีวิตพิสดาร (fantastic story)

3.3 จินตนิยายอิงประวัติศาสตร์ (historical fantasy)

3.4 เรื่องผจญภัยตามหาของมีค่า (quest stories / high fantasy)

3.5 นิยายวิทยาศาสตร์ (science fiction)

ตารางที่ 9 แสดงปริมาณวรรณกรรมเยาวชนแนวจินตนาการสมัยใหม่ จำแนกตามประเภทย่อย

ประเภทย่อย	ไทย (ชื่อเล่ม)	ต่างประเทศ (ชื่อเล่ม)
นิทานพื้นบ้านสมัยใหม่	1	3
เรื่องสิ่งมีชีวิตพิสดาร	3	25
จินตนิยายอิงประวัติศาสตร์	-	3
เรื่องผจญภัยตามหาของมีค่า	2	14
นิยายวิทยาศาสตร์	3	1

ทั้งนี้ เนื่องจากมีวรรณกรรมเยาวชนบางชื่อเล่มสามารถจัดอยู่ได้มากกว่าหนึ่งประเภทย่อย ฉะนั้นหากนับรวมวรรณกรรมเยาวชนในแต่ละประเภทย่อยเข้าด้วยกัน จะมีจำนวนมากกว่าจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งผู้วิจัยจะวิเคราะห์วรรณกรรมชื่อเล่มนั้น ๆ ในแต่ละประเภทย่อย ในฐานะหนึ่งหน่วยเท่าเทียมกัน

จากข้อมูลเชิงปริมาณของวรรณกรรมเยาวชนข้างต้น ผู้วิจัยจึง เลือกวรรณกรรมเยาวชนแนวสมจริงใน 3 ประเภทย่อยซึ่งครอบคลุมวรรณกรรมเยาวชนไทยจำนวนเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 86.57) นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยแนวคิดเชิงสัญวิทยาโครงสร้างนิยม คือ ประเภทเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประเด็นทางสังคม, เรื่องเกี่ยวกับครอบครัวและบุคคลระดับเท่าเทียม และเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น โดยสำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบวรรณกรรมเยาวชนในแต่ละประเภทย่อยนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยพิจารณาประเด็นที่น่าสังเกตเกี่ยวกับองค์ประกอบทางวรรณกรรม เป็นหลัก

การวิเคราะห์เปรียบเทียบวรรณกรรมเยาวชน ด้วยแนวคิดเชิงสัญวิทยาโครงสร้างนิยม

1.1 เรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประเด็นทางสังคม (problem and social issues)

สำหรับวรรณกรรมเยาวชนไทยประเภทเรื่องสมจริงนั้น เรื่องที่สามารถจัดอยู่ได้ในประเภทย่อยเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและประเด็นทางสังคมนั้น มีอยู่เป็นจำนวนมากที่สุด คือ 42 จาก 58 ชื่อเล่ม คิดเป็นร้อยละ 72.41 ของจำนวนเรื่องสมจริงของไทยทั้งหมดทีเดียว องค์ประกอบทางวรรณกรรมที่มีความสำคัญและจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนประเภทนี้ คือ องค์ประกอบด้านเนื้อเรื่องและแก่นเรื่อง

เนื้อเรื่องของวรรณกรรมเยาวชนประเภทนี้ ย่อมมุ่งตรงไปที่ปัญหาและประเด็นทางสังคม ซึ่งจะกลายมาเป็นข้อขัดแย้ง (conflict) สำคัญ และนำไปสู่แก่นของเรื่องในที่สุด ผู้วิจัยรวบรวมประเด็นปัญหาที่พบในเนื้อเรื่องวรรณกรรมเยาวชนที่ทำการศึกษา แบ่งได้เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยสองชนิด ดังนี้

ก. ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก :

ประเด็นปัญหาในข้อนี้ หมายความว่าถึงปัญหาชนิดที่ตัวละครหลัก โดยเฉพาะตัวละครเยาวชนนั้น ต้องได้รับผลโดยตรง ทั้งที่ไม่ได้เป็นผู้ก่อให้เกิด เป็นต้นเหตุ หรือเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา คือเป็นปัญหาที่เกิดจากบุคคลอื่น หรือสภาพสังคมบังคับให้เกิดปัญหาขึ้นกับตัวละครหลัก เป็นปัญหาในเชิงรูปธรรม ความพยายามเป็นผู้อยู่รอดจากสถานการณ์ปัญหา คือเป้าหมายสำคัญของเรื่อง ประเด็นปัญหาที่พบในวรรณกรรมเยาวชนที่รวมอยู่ในการวิจัยครั้งนี้ จัดได้ในกลุ่มใหญ่ ๆ คือ

- ปัญหาความยากจน
- ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา
- ปัญหาอบายมุข
- ปัญหาครอบครัว : การหย่าร้าง, กำพร้า หรือความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน
- ปัญหาด้านความแตกต่าง : ศาสนา, เชื้อชาติ, สีผิว หรือความแตกต่างอื่น ๆ

ข. ปัญหาซึ่งเป็นปัจจัยภายใน

หมายถึงปัญหาที่เกิดจากเยาวชนซึ่งเป็นตัวละครหลักเอง นั่นคือ เป็นต้นเหตุ หรือเป็นส่วนหนึ่งของปัญหา อันทำให้ผู้อื่นและตนเองต้องได้รับผลจากปัญหานั้น ความพยายามแก้ไขปัญหานั้น - ซึ่งก็คือการทำความเข้าใจในสิ่งที่ เป็นปัญหา เพื่อเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ด้วยตนเอง - คือจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องที่น่าเสนอประเด็นปัญหานี้ ประเด็นปัญหาประเภทนี้ที่พบในการวิจัยมักเกี่ยวกับความรู้สึกแปลกแยกหรือสับสนอันเกิดจากการค้นหา และการแสดงอาการปฏิเสธหรือต่อต้านสังคม หรือบุคคลอื่น เป็นปัญหาในเชิงนามธรรม

ทั้งนี้ วรรณกรรมแต่ละชื่อเล่มอาจเสนอประเด็นปัญหา – ไม่ว่าจะ เป็นปัจจัยภายในหรือภายนอก – มากกว่าหนึ่งประเด็น จากการพิจารณาประเด็นปัญหาซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก (บุคคลอื่นและสภาพสังคม) และปัญหาซึ่งเป็นปัจจัยภายใน (เกิดจากตัวละครหลักเอง) ผู้วิจัยพบว่าวรรณกรรมเยาวชนไทยและต่างประเทศเสนอประเด็นปัญหาทั้งสองปัจจัยอย่างแตกต่างกันดังนี้

1.1.1 เรื่องเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและสังคมในวรรณกรรมเยาวชนไทย

นำสังเกตอย่างยิ่งว่า ประเด็นปัญหาในวรรณกรรมเยาวชนไทยจำนวนถึง 38 ชื่อเล่มนั้น (จากทั้งหมด 42 ชื่อเล่ม) เป็นปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก โดยส่วนมากจะกล่าวถึงปัญหามากกว่าหนึ่งประเด็นในเรื่อง ประเด็นที่พบมากที่สุดตามลำดับคือปัญหาความยากจน (19 ชื่อเล่ม) ปัญหาสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (14 ชื่อเล่ม) และ ปัญหาครอบครัว (13 ชื่อเล่ม) และมักเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเอง เช่น การพัฒนาที่ไม่ทั่วถึงทำให้เกิดความยากจน หรือ เพราะความยากจนทำให้ต้องทำลายสิ่งแวดล้อม หรือมีว่ลุมกับอบายมุข ประเด็นที่พบน้อยที่สุดคือปัญหาด้านความแตกต่าง (3 ชื่อเล่ม) ซึ่งกล่าวถึงประเด็นความแตกต่างทางศาสนา และทางเชื้อชาติ¹

ประเด็นปัญหาที่ไม่ค่อยแตกต่างกันทำให้เรามักพบเนื้อเรื่องซ้ำ ๆ ที่มีทสรูปซ้ำ ๆ เช่น เรื่องของเยาวชน หรือครอบครัว หรือหมู่บ้านในชนบท ที่ต้องได้รับผลและเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินชีวิตเมื่อการพัฒนาคืบคลานเข้ามาถึง, เรื่องของเด็กนักเรียนเรียนดีซึ่งจำต้องออกจากโรงเรียนเพราะความยากจน แต่สุดท้ายความดีจะส่งให้เด็กได้เรียน ในทางใดทางหนึ่ง (ทุนการศึกษาเป็นหนทางแก้ปัญหที่พบจำนวนมาก), หรือเรื่องของครูที่คอยสังเกตการณ์และเป็นทีปรึกษาที่ดีของนักเรียนอยู่เสมอ

ในทางกลับกัน วรรณกรรมเยาวชนไทยที่นำเสนอประเด็นปัญหาอันเกิดจากปัจจัยภายในนั้นมีจำนวนน้อย คือมีเพียง 7 เล่มจากวรรณกรรมไทยประเภทย่อยนี้ทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายนอก เช่น ปัญหาครอบครัวทำให้เกิดพฤติกรรมต่อต้านสังคม และเป็นปัญหาต่อเนื่องตามมา

● กลวิธีนำเสนอประเด็นปัญหาหรือประเด็นสังคมในวรรณกรรมเยาวชนไทย

พบว่าแม้จะเป็นวรรณกรรมสำหรับเด็กก่อนช่างโตและเข้าสู่วัยรุ่นแล้ว (อายุ 14 – 18 ปี) ก็ยังคงมีเรื่องจำนวนมากส่งผ่านความคิดเกี่ยวกับปัญหานั้น ๆ อย่างตรงไปตรงมา โดยอาศัยคำพูดของตัวละคร หรือบทบรรยาย

¹ มีวรรณกรรมเยาวชนไทยในการวิจัยครั้งนี้อีกหลายเล่มที่กล่าวถึงประเด็นความแตกต่างทางศาสนา หรือเชื้อชาติ แต่มิได้นำเสนอเน้นหนักในแง่มุมที่เป็น "ปัญหา" จึงไม่จัดอยู่ในประเภทย่อย "เรื่องเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นทางสังคม" นี้

เช่น จากเรื่อง "ถนนสายนั้นสีดำ" โดย เสถียร ยอดดี (2541)

... "ใช่ ไม่หมดจริงหรือ (ยาบ้า) ที่ถูกปราบไปนั้นเป็นเพียงหนึ่งในหมื่นในแสนเท่านั้น ยังมีอีกมากในสังคมของเรา" เขาพูดเหมือนคนรู้จริง

"ถ้าอย่างนั้น เราจะทำอย่างไร ยาบ้าถึงจะหมดไปจากสังคมเรา" ปูถามอย่างสนใจ

"ฉันก็ไม่รู้ รู้แต่ว่าการปราบปรามนั้นเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ถ้าจะให้ดี ต้องสร้างจิตสำนึกที่ตัวคนสูบเอง หากไม่มีคนเสพแล้ว ยาบ้าก็ขายไม่ได้ และเลิกผลิตไปเองโดนอัตโนมัติ" เก่งหยุดกลืนน้ำลายลงคอ ก่อนกล่าวต่อไปว่า "เรื่องนี้เป็นปัญหาใหญ่ คงต้องช่วยกันทุกฝ่าย เริ่มที่ตัวคน ครอบครัวยุติธรรม โรงเรียน หมู่บ้าน วัด ตลอดจนหน่วยงานราชการและเอกชนอีกหลายแห่ง ต้องให้ความร่วมมือกัน ไม่อย่างนั้นก็แก้ปัญหาไม่ได้" ... (หน้า 175)

หรือ จากเรื่อง "บทเพลงแห่งนกนางแอ่น" โดย อุดม วิเศษสาร (2539) หนังสือรางวัลดีเด่นประเภทบันเทิงคดีสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น จาก คณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2539

... "การทำลายป่าทุกวันนี้..."

คนนำทางกล่าวช้า ๆ อย่างครุ่นคิด เอื้อมมือใช้กิ่งไม้เกี่ยวกิ่งไฟให้ลูกโชน ก่อนที่จะเล่าต่อไป

"เป็นความจริงครับ ส่วนหนึ่งอาจจะมาจากชาวบ้านบางคนที่ไม่ถึงการศึกษาและความรู้ ชาวบ้านที่แท้จริงนั้น โดยทั่วไปตระหนักเสมอถึงบุญคุณของป่าที่มีต่อพวกเขา พวกเขาให้ความเคารพและปกป้องป่าเขา ป่าเป็นทั้งแหล่งอาหาร ยารักษาโรค น้ำ และทุกสิ่งทุกอย่าง ในการหล่อเลี้ยงชีวิตพวกเขาตั้งแต่ปู่ย่า หากพวกเขาจะบุกรุกป่า ก็จะต้องอยู่ในขอบเขตจำกัดมาก เพียงเพื่อการยังชีพเท่านั้น..."

คนนำทางหยุดนิ่งคิด มองใบหน้าคนหนุ่มสาวที่ล้อมรอบ ดวงตาสีสนิมเหล็กของเขาบ่งบอกความเจ็บปวด ความเศร้าอย่างลึกซึ้ง แก่เล่าต่อไปช้า ๆ เน้นคำพูดชัดเจน

"แต่อีกส่วนหนึ่งหรือส่วนมาก ซึ่งเป็นการบุกรุกทำลายป่าอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วทุกวันนี้ นั้นมาจากการขาดจิตสำนึก การเห็นแก่ได้ ความไม่รู้จักพอ ต้องการครอบครองที่ดินของคนบางคน บางกลุ่ม พวกเขาไม่ใช่ชาวบ้าน พวกเขาจะกระทำตั้งแต่การลักลอบตัดไม้ใหญ่ จำผู้คนเผาป่าให้หมดสภาพ หลอกหลวง บังคับ ชูเชิญชาวบ้านที่ยากจน ขาดความรู้ พวกเขาใช้สารพัดวิธีการที่ชาวบ้านไม่อาจจะขัดขืนต่อต้านได้ และถูกบิดเบือนให้เข้าใจว่าชาวบ้านคือ ผู้บุกรุกทำลายป่า..." ... (หน้า 139

- การแก้ไขปัญหามานวณกรรมเยาวชนไทย

เนื่องจากปัญหามานวณกรรมเยาวชนไทยส่วนใหญ่นั้นเกิดจากปัจจัยภายนอก อีกทั้งเรื่องจำนวนมากเป็นปัญหามานวณกรรมในระดับสังคม (ความยากจน สิ่งแวดล้อม หรือ การพัฒนา) จึงสังเกตได้อีกประการหนึ่งว่า ตัวละครหลักที่เป็นเยาวชนในเรื่อง มักไม่ได้อยู่ในฐานะที่จะสามารถแก้ไขปัญหามานวณกรรมด้วยตนเองได้ เป็นเพียงผู้ที่ต้องเอาตัวรอดจากสถานการณ์ปัญหาที่กำหนด หรือ ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้ที่มีอำนาจมากกว่าในท้ายที่สุด เช่น ผู้ใหญ่ หรือ "ทางการ" หรืออาศัย "ความร่วมมือร่วมใจกันของคนในสังคม" เท่านั้น

เช่น จากเรื่อง "ปอเนาะที่รัก" โดย ณรงค์ฤทธิ์ ศักดาณรงค์ (2539) นวนิยายเยาวชนขณะเลศประจำปี 2524 สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

... ทั้งสองจ้องหน้ากันเงิบงัน สีหน้าของฮาซันเข้มน้ำตาแดง ประกายตาของรอกีเยาะห้ฉายแสงแห่งความหม่นหมองออกมาอย่างเห็นได้ชัด ริมฝีปากของเธอสิ้นริก ๆ

"ฮาซัน เราไม่เข้าใจเธอเลย"

"สักวันหนึ่งเธอจะเข้าใจ ไม่อยากเห็นเธอตัดสินใจผิดพลาดเหมือนอย่างเราเป็นคนกลางแดดเหน็ดเหนื่อยมากอยู่แล้ว อย่าให้เราต้องเสียใจในความผิดพลาดของเธออีกเลย รอกีเยาะห้ เราขอร้อง จงกลับไปเพื่อนำความเป็นครูมาพัฒนาปอเนาะ"

สายลมพัดมาอีกวูบหนึ่ง

"เธอปฏิเสธปอเนาะ กลับยึดเยียดให้เราอยู่ในปอเนาะ"

"ก่อนนี้ใช่ เดี่ยวนี้ไม่ใช่"

"เหตุผล"

น้ำเสียงฮาซันเต็มไปด้วยความจริงจัง "ทางการคัดเลือกเธอให้ไปทัศนศึกษาคงไม่ใช่จะให้เธอไปเที่ยวสนุกสนานเพียงอย่างเดียวหรอกนะ"

"ยิ่งพูดยิ่งไม่เข้าใจ"

"เธอต้องเข้าใจ" ฮาซันย้ำซึ่งซึ่ง "รัฐบาลต้องการให้เธอนำสิ่งดีงามที่พบเห็นมาปรับปรุงปอเนาะ ค่าใช้จ่ายทุกบาททุกสตางค์ที่รัฐบาลออกให้เธอ เป็นเงินมาจากภาษีของประชาชน จากความเหน็ดเหนื่อยของเราเองด้วย" ... (หน้า 138 - 139)

หรือในตอนท้ายของเรื่อง "ไม่สิ้นเสียงไพร" โดย ภาณุมาศ ภูมิถาวร (2539)

... ปัวคิดถึงเหตุการณ์เมื่อปีกลาย มันคือฝันร้ายที่เหมือนไม่มีวันตื่นของคนมั่งป้าไม้ ครั้งที่ทางการให้อพยพออกจากตัวป่าเดกวิบี แล้วพอกับตัวแทนชาวบ้านเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อขอพบนายกรัฐมนตรี ครั้งแรกพอดังพาวบ้านกลับมาเพราะไม่มีโอกาสเข้าพบ ครั้งที่สองจึงมีโอกาสเข้าพบ พ่อเล่าว่าท่านนายกใจดีมาก พูดจายิ้มแย้ม

อยู่ตลอดเวลา ทำให้พบกับคณะกล้าพูดกล้าขอความเห็นใจจากท่าน ท่านรับปากว่าจะดูแลเรื่องนี้ให้ พ่อกับคณะก็ยังไม่สบายใจนัก เพราะไม่รู้ว่าเมื่อพ่อกลับมาแล้วท่านนายกจะลืมหือไม่ แต่ท่านก็ไม่ลืมนานหลายเดือนต่อมาขณะที่คนป่าไม่ต่างสิ้นหวังในที่สุดก็ต้องอพยพออกจากป่าเดกั้วปีแน่นอนแล้ว เหมือนผีฟ้ามาโปรด ครูแจ้งให้ทุกคนรู้ว่าท่านนายกรัฐมนตรีจะเดินทางมาที่นี่เพื่อรับรู้ปัญหาของชาวบ้านโดยตรง

บ๊วยจำวันนั้นได้ดีว่าในหมู่บ้านตื่นตื่นโกลาหลกันเพียงใด ไม่น่าเชื่อว่าผู้นำของประเทศจะเดินทางมาพบชาวป่าชาวเขาอย่างคนป่าไม่ด้วยตัวเอง สนามหญ้าหน้าโรงเรียนกลายเป็นลานจอดเครื่องบิน บ๊วยเห็นเฮลิคอปเตอร์แต่เพียงในรูปมานาน เพิ่งมีโอกาสเห็นของจริงอย่างใกล้ชิดเมื่อมันเห็นฟ้าพานายกค่อย ๆ ร่อนลงมาเหมือนแมลงปอยักษ์ บ๊วยเป็นตัวแทนของนักเรียนบ้านไพรออกไปมอบช่อกล้วยไม้ที่เก็บจากน้ำตกเดกั้วปีให้ท่าน ... (หน้า 132 - 133)

1.1.2 เรื่องเกี่ยวกับประเด็นปัญหาและสังคมในวรรณกรรมเยาวชนแปล

สำหรับวรรณกรรมต่างประเทศซึ่งได้รับการแปลเป็นภาษาไทยนั้น มีเรื่องซึ่งนำเสนอปัญหาและประเด็นทางสังคมที่เกิดจากปัจจัยภายนอกอยู่จำนวน 10 ชื่อเล่ม จากทั้งหมด 16 ชื่อเล่ม ประเด็นปัญหาที่พบมากที่สุด คือปัญหาความยากจน (6 ชื่อเล่ม) รองลงไปคือปัญหาครอบครัว และปัญหาด้านความแตกต่าง ตามลำดับ ในขณะที่ การนำเสนอปัญหาที่เกิดจากปัจจัยภายใน หรือปัญหาที่เยาวชนเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุเองนั้น ก็มีอยู่ในจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือ ครึ่งหนึ่งของเรื่องแปลประเภทย่อยนี้ทั้งหมด คือ 8 ชื่อเล่ม

แม้ประเด็นปัญหาที่นำเสนอในวรรณกรรมเยาวชนแปลในการวิจัย จะเป็นประเด็นปัญหาในเรื่องเดียวกัน ในหลายชื่อเล่ม แต่ก็ไม่พบว่าเนื้อเรื่องที่คล้ายคลึงหรือซ้ำซ้อนกัน ซึ่งน่าจะเป็นเพราะว่าวรรณกรรมเยาวชนแปลนั้น มีที่มาจากหลายประเทศ หลายวัฒนธรรม ทำให้นักเขียนมีมุมมองต่อปัญหาแตกต่างกัน รวมทั้งบรรณาธิการและสำนักพิมพ์มีทางเลือกในการจัดพิมพ์มากขึ้นด้วย

- กลวิธีนำเสนอประเด็นปัญหาหรือประเด็นสังคมในวรรณกรรมเยาวชนแปล

เรื่องแปลในประเภทย่อยนี้ ส่วนใหญ่นำเสนอประเด็นปัญหาอย่างค่อนข้างแนบเนียนไปกับตัวเรื่อง ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะลักษณะวิธีการเขียนที่ยึดมั่นในการเล่าเรื่องจากมุมมองของเยาวชนที่เป็นตัวละครหลัก ซึ่งย่อมไม่อาจมองปัญหาได้อย่างถูกต้อง ถ้วนถี่หรือซับซ้อนได้เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ แต่ถึงกระนั้นการมองปัญหาจากมุมของเยาวชนนั้น ก็สามารถทำให้ผู้อ่านได้มองเห็นทั้งประเด็นปัญหา และเรียนรู้ถึงสภาพสังคมรวมถึงตัวเยาวชนได้ดีขึ้นพร้อมกัน โดยไม่จำเป็นต้องบอกเล่ากันอย่างตรงไปตรงมา

เช่น จากเรื่อง "ลิตเติ้ลทรี" โดย ฟอรัสต์ คาเตอร์ (2541) วรรณกรรมเยาวชนสหรัฐอเมริกา ที่ชนะเลิศรางวัลแอนบี ปี ค.ศ. 1991 ซึ่งสะท้อนถึงชะตากรรมของชนพื้นเมืองเผ่า "เซโรกี" ที่ต้องถูกคนขาวรุกรานทั้งสถานที่อยู่ และทางจิตใจ ผ่านมุมมองของตัวละครหลักที่เป็นเยาวชน

... เรารอให้คนอื่น ๆ ขึ้นรถไปก่อน นี่ก็เป็นข้อดี เพราะมีปัญหาเกิดขึ้นในทันทีที่เราก้าวเท้าขึ้นไปบนรถ ปูนำขึ้นไปก่อน ผมอยู่ตรงกลาง ส่วนยายีนบนบันไดชั้นล่าง ปูดึงของใส่เงินออกมาจากกระเป๋าทางเกวด้านหน้าเตรียมจ่ายค่าโดยสาร

"ตัวล่ะ?" คนขับรถเมลล์พูดเสียงดัง ทุกคนในรถหันมามองเราเป็นตาเดียว ปูไม่ใส่ใจแม้แต่น้อย ปูบอกคนขับว่าเราพร้อมที่จะจ่ายอยู่แล้ว ย่ากระซิบจากข้างหลังผมให้ ปูบอกว่าเราจะไปลงที่ไหน ปูก็บอกคนขับ

คนขับรถบอกอัตราค่าโดยสาร และขณะที่ปูกำลังนับเงินอยู่อย่างถี่ถ้วน เพราะในรถมีแสงสว่างไม่ค่อยพอนั่นเอง คนขับรถก็หันหน้ามาทางผู้โดยสาร ยกมือขวาแล้วพูดว่า "ฮาว" พลังหัวเราะ ทุกคนในรถก็หัวเราะตาม ผมรู้สึกดีขึ้นเมื่อรู้ว่าพวกเขาเป็นมิตรและไม่รังเกียจที่เราไม่มีตัว

จากนั้นเราก็เดินมาหลังรถ ผมสังเกตเห็นหญิงป่วยคนหนึ่ง รอบดวงตาของเธอมีสีดำผิดปกติ ริมฝีปากเธอแดงแฉัดด้วยสีเลือด แต่ขณะที่เราเดินผ่าน เธอก็เอามือปิดปากแล้วเปิดออก ส่งเสียงดัง "ว้า...ฮู..." แต่ผมคิดว่าความเจ็บปวดของเธอคงจะหายไปอย่างรวดเร็วเพราะเธอหัวเราะ และทุกคนในรถก็พากันหัวเราะ ผู้ชายคนหนึ่งนั่งอยู่ข้าง ๆ เธอก็หัวเราะทั้งยังตบขาตัวเองไปด้วย เขากลัดเข็มกลัดอันโตบนเน็คไท ผมเลยรู้ว่าคนคู่นี้ร่าเริงและสามารถไปหาหมอได้หากต้องการ ... (หน้า 2 – 3)

หรือจาก "ต้นส้มแสนรัก" โดย โจเซ่ วาสคอนเซลอส (2541) ประเทศบราซิล ซึ่งเล่าถึงบรรยากาศวันคริสต์มาสครั้งหนึ่งของครอบครัวที่ยากจน

... ผมเปิดประตูห้องนอน รู้สึกผิดหวังอย่างรุนแรงที่เห็นรองเท้าว่างเปล่า โททอก้าขี้ตาเดินตามออกมา

"ก็พี่บอกแล้วไง"

ความเกลียด ความคับแค้นและความเศร้าประดังเข้ามาเต็มหัวใจ ผมร้องตะโกนอย่างกลั่นไ่ว้ไม่อยู่ว่า

"มีพ่อจน ๆ นี่มันแย่จริง ๆ นะ..."

ผมละสายตาจากรองเท้าผ้าใบและเห็นรองเท้าพื้นไม้เคลื่อนมาหยุดยืนตรงหน้าผม พ่อยืนจ้องดูพวกเราอยู่ นัยน์ตาเบิกกว้าง ฉายความเศร้าเสียใจอย่างสุดซึ้ง ดูยังกับว่ามันขยายใหญ่ถึงขนาดบังจอโรงหนังบังกุได้มิด มันฉายแววแห่งความปวดร้าวอย่างรุนแรงถึงขนาดที่ว่าหากพ่ออยากจะร้องไห้ก็คงจะร้องไม่ออก เขายืนจ้องเราอยู่หนึ่งนาทีซึ่งนานเหมือนชั่วโมงนรันดร์และเดินผ่านหน้าเราไปเงียบ ๆ เราทั้งสองยืนนิ่งเป็น

เมื่อไป พุดอะไรไม่ออก พ่อบีบหมวกบนตู้และออกไปที่ถนน ตอนนั้นเองที่โททอก้า
แตะแขนผมเบา ๆ

“นายใจร้ายจริง ๆ นะเซเซ่ ใจร้ายเหมือนงู ก็เพราะอย่างนี่นี่เอง...” เขาตื่น
ตื่นใจจนพุดอะไรไม่ออก

“ฉันไม่เห็นเห็น”

“นายมันเลย ไม่มีหัวใจ นายก็รู้ว่าพ่อตงงานมาตั้งนานแล้ว ก็เพราะอย่างนี้
นี่เองที่พี่กลืนอะไรไม่ลงเลยเมื่อเห็นสีหน้าของพ่อ วันหนึ่งเมื่อนายต้องเป็นพ่อคนกับ
เขาบ้าง นายคงจะเข้าใจเองว่าคนที่อยู่ในภาวะอย่างนี้จะรู้สึกอย่างไร”

ผมปล่อยโฮออกมา

“ฉันไม่เห็นเห็นอะพี่ ฉันไม่เห็นเห็น...” (หน้า 58 - 59)

อย่างไรก็ตาม การส่งผ่านความคิด หรือการอธิบายถึงประเด็นปัญหาโดยตรงไปตรง
มา ก็ยังคงพบอยู่บ้างเช่นกันในวรรณกรรมเยาวชนแปล เช่นในเรื่อง “ปลุกฝันไว้ในแผ่นดิน” โดย ลูเซีย
บาเกตาโน่ (2541) ประเทศสเปน ซึ่งตัวละครหลักเป็นผู้ที่ประสบกับประเด็นปัญหาดังกล่าวด้วยตนเอง

... “แต่พี่สนใจ” ฉันตอบพลางก้มหน้าด้วยความรู้สึกสะเทือนใจ เพราะไม่รู้จะ
พุดอะไรอีก แม้จะคิดออกหลายเรื่อง หมู่บ้านต่างๆ กำลังจะร้างเพราะคนหนุ่มสาวทิ้ง
หมู่บ้าน ทำไมพวกเขาถึงไป เพราะเขาไม่อาจแก้ปัญหามาของเขาเองได้ โดยไม่ต้องหนี
ไปมีชีวิตรอยู่อย่างลำบากในเมืองใหญ่ที่แออัด พวกเขาไม่พร้อมที่จะอยู่ในสภาพเช่นนั้น
โดยต้องทนคิดถึงบ้านหลังใหญ่ สวนผัก และทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาทิ้งไว้ข้างหลัง

“พี่ต้องการจะเป็นครูชนบท” ฉันย้ำ “พี่ต้องการให้เด็กของพี่มีโอกาส
เรียนและมีความรู้ และด้วยวิธีนี้เท่านั้นที่พวกเขาจะเลือกอนาคตของตัวเองได้
เด็กบางคนก็ต้องจากที่นี่ไป พี่รู้ดี แต่บางคนก็จะอยู่เพื่อทำกิจกรรม ดูแลท้อง
ทุ่งและฝูงสัตว์ต่อไป และพวกเขาจะมีความสุขกว่าที่เป็นอยู่ขณะนี้ เพราะพวก
เขาเลือกงานด้วยตนเอง พวกเขาจะรักมันเพราะเขามีทางเลือกสองทาง และ
เขาก็ได้เลือกทางที่ชอบมากกว่า เธอเข้าใจไหม ตัวพี่เองก็หวังว่าจะสามารถถ่าย
ทอดบางอย่างจากพี่เพื่อให้เกิดสิ่งนี้ขึ้น” ‘... (หน้า 81)

- การแก้ไขปัญหามานุษยวิทยาเยาวชนแปล

แม้ว่าประเด็นปัญหาที่เสนอในวรรณกรรมเยาวชนแปลจำนวนมาก จะเป็นปัญหาที่เกิด
จากปัจจัยภายนอกเช่นเดียวกับวรรณกรรมเยาวชนไทย แต่ก็น่าสังเกตว่า ไม่ว่าจะที่มาของปัญหาจะเป็น
อย่างไร ตัวละครหลักซึ่งเป็นเยาวชนมักจะสามารถบรรลุถึงวิธีการแก้ไขปัญหามานุษยวิทยาในส่วนของตนเอง และ

¹ การเน้นตัวหนา ใช้ตามต้นฉบับที่อ้างอิง

ได้ลงมือดำเนินการแก้ปัญหาเหล่านั้นอย่างลุล่วงด้วยตนเอง หรืออย่างน้อยที่สุด ก็สามารถหาวิธีที่จะ "เอาตัวรอด" หรือ "อยู่ร่วม" กับสถานการณ์ปัญหาได้อย่างลงตัว

เช่นกรณีของ "เคจิ" เด็กชายซึ่งพิการด้วยโรคโปลิโอ จากเรื่อง "บทเพลงฤดูใบไม้ผลิ" โดย มียาคาวะ ฮิโร (2539) ประเทศญี่ปุ่น - ปัญหาของเคจินั้นเป็นปัญหาที่เกิดจากทั้งปัจจัยภายนอก (โรคโปลิโอ ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัย) และปัจจัยภายใน (ความรู้สึกแปลกแยกด้วยความพิการ) ทำให้เขากลายเป็นคนเก็บตัว และไม่ยอมหัดเดินด้วยขาของตัวเอง

... รอบๆที่นอนของเคจิมีสุมควาดเขียน สีเทียน หนังสือการ์ตูน หมากกรุก ญี่ปุ่น และหีบเพลงปากวางอยู่ใกล้ๆให้หยิบได้ง่าย รวมทั้งลูกข้างที่เด็กชายขว้างทิ้งแล้ว แต่ย่าของเขาเก็บมาวางไว้ใกล้ ๆ กันด้วย

"เคจิไม่เป็นอะไรแล้ว ทำไมถึงต้องนอนอยู่ในที่นอนตลอดเวลาอย่างนี้ล่ะ" ย่าพูดอย่างเป็นห่วง

"ก็ปู่บอกว่าไม่ให้ไปไหนนี่อะ"

"เฮ้! ทำไมโทษปู่ล่ะ เด็กคนนี่" ย่าทำท่าเคือง ๆ

เคจียังไม่ยอมลุกจากที่นอน เขายังไม่สามารถเดินโดยไม่ใช้ไม้ยันรักแร้ และถึงจะใช้ไม้ยันรักแร้ ก็เดินไม่ได้นาน ใจหนึ่งเขาอยากไปโรงเรียน แต่เมื่อปู่ห้ามไว้ เขาก็รู้สึกโล่งใจ เด็กชายยังอยากมีบ่อมปรากฏไว้ให้หนีเข้าไปซ่อนได้ง่ายๆ โดยใช้เป็นที่วาดรูป และเป่าหีบเพลงปากเล่น เขากลายเป็นเด็กซี้ซลาดไปโดยไม่รู้ตัว... (หน้า 40 - 41)

จนกระทั่งวันหนึ่งเมื่อเคจิชนะการประกวดวาดรูป เขาได้เดินทางไปมอบรูปที่ชนะนั้นให้กับเด็กพิการอื่น ๆ

... พิธีมอบของที่ระลึกเริ่มขึ้น

เด็กชายเคจิ โฮชิโน เด็กชั้นเล็กสุดเป็นผู้มอบ

เมื่อมาอยู่ท่ามกลางวงล้อมของเด็กพิการเช่นนี้ เคจิซึ่งเคยเอาแต่หัวโหล่และหลบตาคน กลับมีท่าทางมั่นใจมากขึ้น เขาเดินหลังตรง สองมือถือรูปภาพไว้แน่นและไม่สนใจไม้ยันที่เคยถือติดมือมาตลอด พยายามเดินไปข้างหน้าด้วยขาทั้งสอง แม้จะต้องเอียงตัวไปทางซ้ายเพื่อถ่วงดุลย์ร่างกาย แล้วนำรูปนั้นไปมอบให้เด็กที่นั่งอยู่ในรถเข็น ... (หน้า 181)

"ไม่เป็นไรหรอก เราคงไปทันรถเมล์เที่ยวสุดท้าย ผมให้เคจิซื้อหลังจากสะพานฮิราคาวะไปที่บ้านก็ได้" ปู่โนโซตั้งใจจะทำอย่างที่เขาพูดจริงๆ แต่เคจิพูดขึ้นว่า

"ผมเดินไปเองได้"

เคจินี้ก็อยากจะเดินเอง เพราะยังรู้สึกประทับใจในความพยายามของนักเรียนพิการที่ได้ไปพบเห็นมาจนแทบจะรอเวลาไม่ได้ ... (หน้า 183 - 184)

นอกจากนั้น บ่อยครั้งที่พบว่า การแก้ปัญหาในเชิงปัจเจกของตัวละครเอก ได้ทำให้ ปัญหาในสวนของคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วยนั้น คลี่คลายลงไปพร้อมกัน

เช่นกรณีของ "มารี" เด็กหญิงกำพร้าที่ต้องมาอาศัยอยู่กับญาติ (คอลลิน) ในประเทศที่ ตนไม่คุ้นเคย จากเรื่อง "ในสวนศรี" โดย ฟรานเซส ฮอดจ์สัน เบอร์เน็ตต์ (2540) ประเทศอเมริกา

... แม้แต่มารีก็ยิ่งรู้สึกว่ ความแปลกที่เด่น ๆ อย่างหนึ่งในจำนวนหลาย ๆ อย่างของคอลลินก็คือ เขาไม่ได้ระแคะระคายเลยแม้แต่หน่อยว่าเขาเป็นเด็กที่หยาบคาย ก้าวร้าวมากในเวลาที่พูดจาทักทายคนอื่น เขามีชีวิตเหมือนกับคนอยู่บนเกาะโดด เดี่ยวมาตลอดชีวิต เป็นพระราชชายาของเกาะนี้มาตั้งแต่จำความไว้ จึงมีกิริยามารยาที่ พัฒนารูปร่างมาด้วยตัวของตัวเอง ไม่มีใครให้เปรียบเทียบ

มารีเคยเป็นแบบเดียวกับคอลลินมาก่อน จนกระทั่งได้เข้ามาอยู่ในคฤหาสน์ มิสเชลล์เวท จึงได้รู้ตัวที่เล็กลงน้อยกว่า มารยาทของตนนั้นไม่ใช่ชนิดที่เป็นปกติ ชนิดที่มีผู้นิยมชมชอบนัก โดยเหตุที่ค้นพบเรื่องนี้ด้วยตัวเอง เด็กหญิงจึงอยากจะ เตือนคอลลินให้รู้ตัว ดังนั้นเมื่อหมอมอราเวนลากลับไปแล้ว มารีจึงนั่งลงและมองดู คอลลิน อย่างจริงจังจึ่งเย็บ ๆ ไม่พูดว่าอะไรแม้แต่คำเดียว แก้ต้องการให้คอลลินถาม แกกว่าเหตุใดแกจึงทำเช่นนั้น และได้ผลอย่างที่ต้องการ

"เธอนั่งจ้องดูฉันอย่างนั้นทำไม" คอลลินถาม

...

"เพราะเธอได้ทำอะไรต่ออะไรตามที่เธอต้องการตามวิธีการของเธอเสมอมานี่เอง ถึงได้ทำให้เธอเป็นคนพิลึกแบบนี้" มารีคิดดัง ๆ ต่อไป ...

"แต่เธออย่าโมโหไปเลย เพราะฉันเองก็เคยเป็นเด็กพิลึกมาก่อน ลุงเป็นคน สอนก็พิลึกเหมือนกัน แต่ตอนนี้ฉันไม่พิลึกมากเหมือนเมื่อก่อนแล้ว เมื่อก่อนนี่ ก่อนที่ ฉันจะรู้จักถูกชะตาผู้คน ก่อนที่ฉันจะพบสวน ฉันพิลึกกว่านี้เยอะ"

"ฉันไม่อยากพิลึก ฉันจะไม่เป็นคนพิลึกหรอก" คอลลินลั่นวาจา ขมวดคิ้ว

คอลลินเป็นเด็กที่มีความภาคภูมิใจในตนเองอยู่ไม่ใช่น้อย เขาอนคิดเงี้ยวๆ อยู่ครู่หนึ่ง และแล้วมารีจึงได้เห็นว่าสีหน้าของเขาคลายบูดบึ้ง แปรเป็นมึนรอยยิ้ม ซึ่ง ทำให้ใบหน้าของเขาเป็นเด็กที่มีหน้าตาดี

"ฉันจะเลิกทำตัวพิลึก" เด็กชายบอก "ถ้าฉันได้ลงสวนทุกวัน ฉันว่าฉันเลิกได้ แน่ เพราะที่นั่นมีมนต์วิเศษ ฉันแน่ใจอย่างนั้นจริง ๆ มารี"

"ฉันก็เหมือนกัน"

"ถึงมันจะไม่มึนมนต์วิเศษอยู่จริง ๆ เราสมมติเอาว่ามันมีก็ได้ ต้องมีอะไรบางอย่างที่ดีอยู่ที่นั่นแน่ !"

"ใช่ มีมนต์ดี มนต์วิเศษ ไม่ใช่มนต์ดำ แต่เป็นมนต์ขาว ขาวเหมือนหิมะ เลยละ" ... (หน้า 288 - 290)

1.2 เรื่องเกี่ยวกับครอบครัวและบุคคลระดับเท่าเทียม (families and peers relationship)

วรรณกรรมเยาวชนในประเภทย่อยนี้ ถือว่ามีจำนวนค่อนข้างเสมอกันระหว่างวรรณกรรมเยาวชนไทย กับวรรณกรรมเยาวชนแปล คือ 20 ต่อ 22 ชื่อเล่ม องค์ประกอบทางวรรณกรรมที่มีความสำคัญและจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนประเภทย่อยนี้ คือ องค์ประกอบด้านตัวละคร ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะพิจารณาการสร้างตัวละครหลักที่เป็นเยาวชน และในแง่ของความสัมพันธ์กับตัวละครอื่น วิเคราะห์เปรียบเทียบหาส่วนเหมือน และต่าง ระหว่างวรรณกรรมเยาวชนไทย กับวรรณกรรมเยาวชนแปล ทั้งด้านภาพที่เสนอในวรรณกรรม และวิธีการนำเสนอ โดยมีประเด็นในการพิจารณาคือ

- คุณลักษณะของตัวละครหลักที่เป็นเยาวชน

การพิจารณาประเด็นนี้ จะแบ่งออกเป็นสามส่วน คือ คุณลักษณะทางเพศ ภูมิลำเนา และ กิจกรรม ของตัวละครหลักที่เป็นเยาวชน ซึ่ง ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า วรรณกรรมเยาวชนไทยและวรรณกรรมเยาวชนแปล มีลักษณะที่แตกต่างกันดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 แสดงคุณลักษณะของตัวละครหลัก ในเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวและบุคคลเท่าเทียม

	เพศ			ภูมิลำเนา		กิจกรรม		
	ชาย	หญิง	ทั้งคู่	เมือง	ชนบท	เรียน	เล่น	งาน
วรรณกรรมเยาวชนไทย	9	4	7	7	13	17	19	10
วรรณกรรมเยาวชนแปล	11	10	1	15	5	9	19	4

- เพศ

วรรณกรรมเยาวชนไทย : มีตัวละครหลักที่เป็นชาย มากที่สุด คือ 9 ชื่อเล่ม รองลงมาคือเรื่องที่ดำเนินเรื่องโดยแสดงภาพให้ตัวละครหลักซึ่งเป็นหญิง และชาย มีบทบาทเด่นเท่า ๆ กัน (7 ชื่อเล่ม) ส่วนที่น้อยที่สุดคือเรื่องที่มีตัวละครหลักเป็นหญิง (4 ชื่อเล่ม)

วรรณกรรมเยาวชนแปล : มีตัวละครหลักหญิงและชาย ในสัดส่วนที่พอ ๆ กัน (ชาย 11 ชื่อเล่ม, หญิง 10 ชื่อเล่ม) ขณะที่เรื่องที่ใช้ตัวละครหลักหญิงและชายดำเนินเรื่องไปพร้อม ๆ กันเพียงชื่อเล่มเดียว เนื่องจากนิยมเล่าเรื่องโดยใช้มุมมองเดี่ยวตลอดทั้งเล่มมากกว่า

- ภูมิลำเนา

วรรณกรรมเยาวชนไทย : ตัวละครหลักส่วนใหญ่ของวรรณกรรมเยาวชนไทยในประเภทย่อยนี้ เป็นเยาวชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชนบท และตัวเรื่องก็เกิดขึ้นในชนบทเช่นกัน ซึ่งหาก

พิจารณาตัวละครรวมจากทุกประเภทย่อย ก็จะได้ผลเช่นเดียวกันนี้ นอกจากนั้นยังมีเรื่องในลักษณะที่ตัวละครมีภูมิลำเนาในเมือง แต่เดินทางไป "เรียนรู้ประสบการณ์" จากชนบทอีกด้วย

วรรณกรรมเยาวชนแปล : เรื่องส่วนใหญ่เกิดขึ้นในเมือง หรือสังคมบ้านชานเมือง ซึ่งตัวละครมีภูมิลำเนาอยู่ มีเรื่องที่ตัวละครมีภูมิลำเนาจากชนบทเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ทั้งนี้ ภูมิลำเนาของตัวละครหรือจากนั้น มีความสำคัญค่อนข้างน้อยสำหรับเรื่องแปลประเภทย่อยนี้ เพราะตัวเรื่องจะเน้นที่การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครหลักกับบุคคลใกล้ชิด เช่นครอบครัวและเพื่อน ดังนั้นจะเห็นว่าการบรรยายถึงฉากหรือภูมิลำเนาตัวละคร จะค่อนข้างเป็นสากล

- กิจกรรม

กิจกรรมในที่นี้ หมายถึงสิ่งที่ตัวละครหลักซึ่งเป็นเยาวชนทำในชีวิตประจำวัน จะพิจารณาว่าในระหว่างวันนั้น ตัวเรื่องได้แสดงภาพของเยาวชนในการทำกิจกรรมใดบ้าง และให้ความสำคัญกับกิจกรรมใด โดยแบ่งออกเป็นการเล่น – เข้าเรียน ทำการบ้าน หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกัน, การเล่น – การใช้เวลาร่วมตามความต้องการของเยาวชน โดยไม่ต้องมีความจำเป็นใด ๆ บังคับ และการงาน – การปฏิบัติหน้าที่เพื่อช่วยเหลือครอบครัวในทางใดทางหนึ่ง

วรรณกรรมเยาวชนไทย : ด้วยความเป็นหนังสือสำหรับเยาวชน ตัวละครหลักซึ่งเป็นเยาวชน จึงมีกิจกรรมด้านการเรียนและการเล่นเป็นหลัก แต่น่าสังเกตว่า นอกจากสองส่วนนั้นแล้ว ตัวละครในวรรณกรรมเยาวชนไทยยังมักมีหน้าที่ในการช่วยเหลือทางบ้านอีกด้วย โดยเฉพาะในเรื่องที่เกิดในชนบท การเสาะหาอาหารจากธรรมชาติมาให้ครอบครัว ไม่ใช่เป็นเพียงความสามารถพิเศษ หากอาจจะถือได้ว่าเป็นหน้าที่หลักอีกอย่างหนึ่งของตัวละครเยาวชนไทยเลยทีเดียว

วรรณกรรมเยาวชนแปล : ตรงกันข้ามกับเรื่องของไทย คือส่วนใหญ่ไม่ได้แสดงภาพการ "ทำงาน" ของเยาวชน เนื่องจากไม่ได้อยู่ในช่วงวัยที่จะเริ่มทำงานหาเลี้ยงครอบครัว นอกจากบางเรื่องเช่น "นางสาวโต๊ะโต๊ะ" (คุโรยานางิ เท็ตสึโกะ, 2540) ซึ่งเป็นเรื่องที่พูดถึงประสบการณ์ในการทำงาน โดยเฉพาะ หรือ "ก๊วยโช" กับ "โลกของเธอ..บีเบียน่า" ซึ่งตัวละครหลักต้องทำงานเพื่อหาเงินให้ครอบครัว

● ความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชน กับ เยาวชน

ผู้วิจัยจะพิจารณาประเด็นนี้ในสองส่วนคือ การแก้ไขปัญหาระหว่างเยาวชนด้วยกัน และเรื่องของปฏิสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับเพื่อนต่างเพศ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการ "ผ่านวัย" จากความเป็นเด็ก สู่ความเป็นผู้ใหญ่

- การแก้ไขปัญหาระหว่างเยาวชนด้วยกัน

น่าสังเกตว่าในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชน กับ เยาวชนนั้น ภาพของเยาวชนในวรรณกรรมเยาวชนทั้งของไทยและที่แปลจากภาษาต่างประเทศนั้น มีความต่างกันทั้งด้านเนื้อหาและการนำเสนอ น้อยมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะเด็กหรือเยาวชนนั้น ยังคงมีความต้องการและความสนใจที่

ค่อนข้างเป็นสากล โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกันในด้านการแก้ไขปัญหาระหว่างเยาวชนด้วยกัน ทางเลือกในการแก้ไขจึงคล้ายกัน และสิ่งที่เห็นได้ชัดก็คือ ไม่ว่าจะ เป็นในวัฒนธรรมใด เมื่อเยาวชนก่อปัญหาให้เกิดขึ้นเองกับคนที่อายุรุ่นราวคราวเดียวกัน พวกเขาต้องการที่จะแก้ไขปัญหานั้นด้วยตนเอง ตามวิธีของตนเอง นอกเสียจากว่าปัญหานั้นจะเกิดบานปลายและใหญ่โตขึ้นจนเกินตัว ที่น่าสนใจคือ มักพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องก็มักคลี่คลายไปได้อย่างที่ผู้ที่เกี่ยวข้องพอใจ

ตัวอย่างของการแก้ไขปัญหาในลักษณะนี้

วรรณกรรมเยาวชนไทย : จากเรื่อง "บันทึกรักจากลูก(ผู้)ชาย" โดย ชมัยภร แสงกระจ่าง (2540)

... พ่อครับ ผมว่ามันคงเป็นปมของคนตัวเล็กนะครับ ผมเลือดขึ้นหน้าเลย ผมชกซ้ายขวาสุดสุด ผมไม่รู้เหมือนกันว่าชกใคร ถูกใครตรงไหนบ้าง ผมรู้ว่าผมต้องชนะให้ได้เพราะผมไม่ใช่ไอ้ลูกหมา เสียงเพื่อนๆผมร้องเรียกชื่อผม เสียงผีเท้าแล้วคราวนี้ก็มีแต่เสียงอะอะซูลมุน เสียงสบถคำ มือตีนใครนั้นก็ไม่รู้ประเคนขึ้นมาบนเนื้อตัวผมเป็นการใหญ่ ผมคิดอะไรไม่ออกเลยครับตอนนั้น คิดแต่เพียงว่าผมไม่ใช่ไอ้ลูกหมา ๆ ๆ ... (หน้า 31)

มันเป็นเรื่องของลูกผู้ชายไซ้ใหม่อะพ่อ ลูกผู้ชายที่เขาว่ากันว่า 'ฆ่าได้แต่หยามไม่ได้' ไซ้ใหม่พ่อ แม่เขาว่าผมโง่บัดซบที่เขาชีวิตเข้าไปแลกกับศักดิ์ศรีโง่ๆนั่น ผมรู้ว่ามันโง่ แต่มันก็ต้องแลกกันไซ้ใหม่อะพ่อ และความจริงมันไม่ได้เลวร้ายไปเสียทั้งหมดนะครับ พ่อรู้ไหม ไอ่ยกษ์บักหลันนั่นมันเลยมาเป็นเพื่อนผมไปด้วย

ไอ้โตมันว่าผม 'ไอ้รักเลงคุณธรรม' ผมชอบจังเลยครับพ่อ ชอบมากกว่า 'ไอ้ลูกหมา' ตั้งเยอะแยะ ... (หน้า 32)

วรรณกรรมเยาวชนแปล : แม้ว่าจะต่างกันทั้งเพศและวัยของตัวละครหลักในเรื่อง แต่แนวคิดหลักในการแก้ไขปัญหาของเยาวชนก็ไม่ได้แตกต่างกันเลย ดังตัวอย่างจากเรื่อง "ซีลาร้ายที่สุด" โดย จูดี บลูม (2541) เมื่อซีลาชวนเพื่อน ๆ มาปาร์ตี้ค้างคืนที่บ้าน พวกเขาเกิดผิดใจกันขึ้นและทะเลาะกันอย่างรุนแรง

... ซอนดราเก็บของเล่นขึ้นแล้วโยนข้ามห้องไปที่เจน เมาส์หยิบขึ้นมาอีกชิ้นหนึ่งแล้วก็ปาออกไปเหมือนกัน ฉันโกรธมากเลยตะโกนขึ้นว่า "พวกเธอทำลายงานเลี้ยงของฉันจนป็นปี!" ว่าแล้วฉันก็ขว้างของเล่นจำลองของบ๊อบบี้ไปที่เจนบ้าง

ภายในเวลาไม่นาน พวกเราต่างคนต่างขว้างของเล่นใส่กัน ทั้งร้องกรี๊ด ๆ และร้องให้ไปพร้อม ๆ กัน เป็นเพราะเรื่องบ้า ๆ ที่เราต่างเขียนถึงกันและกัน แม้ว่าบางเรื่องจะเป็นจริงก็ตาม

เจนเมื่อลิบบีเปิดประตูเข้ามาและพูดว่า "นี่มันเกิดอะไรขึ้นล่ะเนี่ย"

ฉันตะโกน "ออกไปนะ ไม่ต้องมายุ่งเรื่องของฉัน"

เงินขว้างของไลลิปบี้ ลิปบี้หลบเพื่อไม่ให้โดนหัว แต่ของเล่นกลับไปโดนแมรี แอนน์ซึ่งยืนอยู่ข้างหลังลิปบี้พอดี เธอร้องเสียงดัง “เด็บบ้า! พวกเด็บบ้านี้! พวกเธอยังเด็กเกินไปที่จะมาค้างคืนบ้านคนอื่นอย่างนี้!”

“ฉันบอกให้ออกไปจากห้องเดี๋ยวนี้!”

“ฉันจะบอกพ่อกับแม่แน่ ๆ ซีลา”

“บล่า บลา บลา เชิญตามสบาย” ฉันบอก

“ใช่แล้ว” เมาส์บอกพวกเขาบ้าง “เชิญขึ้นมาสามคอกไปห้องเลย!”

แล้วเมาส์ก็มองฉัน จากนั้นเราทั้งคู่ก็เริ่มหัวเราะ พ่อเราหัวเราะ เจนก็เอาด้วย จากนั้นไม่นานนอนดรากก็หัวเราะตาม พวกเราหัวเราะเยาะลิปบี้และแมรีแอนน์ และตะโกนว่า “บล่า บลา บลา บลา บลา !”... (หน้า 137 - 138)

- ปฏิสัมพันธ์ระหว่างเยาวชนกับเพื่อนต่างเพศ

จากการอ่านและพิจารณาตัวเล่มในการศึกษาคำครั้งนี้ทั้งหมด พบว่าวรรณกรรมเยาวชน ทั้งของไทยและของต่างประเทศ มีเรื่องจำนวนมากที่กล่าวถึงเรื่องราว “ความรัก” หรือความรู้สึกต่อเพื่อนต่างเพศในช่วงผ่านวัย จากเด็ก สู่วัยผู้ใหญ่ แต่ในบรรดาเรื่องที่พบนั้น จะเสนอเนื้อหาในประเด็นนี้คล้าย ๆ กัน คือผ่านมุมมองของตัวละครเยาวชน ซึ่งยังคงไม่มั่นใจ หรือไม่แน่ใจเกี่ยวกับความรู้สึกในช่วงนี้อย่างชัดเจน รู้แต่เพียงว่าได้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นกับตนเอง และเมื่อรวมกับประสบการณ์ที่ผ่านมามาทั้งหมด ก็ทำให้ตัวละครหลักนั้น รู้สึกเป็นผู้ใหญ่ขึ้นในตอนท้าย

ตัวอย่างของเรื่องในลักษณะนี้

วรรณกรรมเยาวชนไทย : เช่นเรื่อง “คำอ้าย” โดย ยงค์ ยโสธร (2539) นวนิยายรางวัลวรรณกรรมบัวหลวง

... คำอ้ายซี้คร้านฟัง ทั้งไม่ยอมเล่นหัวกับจันอีกแล้ว เนื่องจากกระยะหลังมานี้ พบกันที่ทุ่งนาที่ไร จันมักมีคำถามที่คำอ้ายไม่เข้าใจมาถามเสมอ เช่นนี้

“มึงรักใคร่มากที่สุด ห้ามตอบว่ารักพ่อแม่รักน้อง”

คำอ้ายก็ตอบจากใจจริงว่า “รักพี่ใหญ่กับแม่ใหญ่กับรักครู”

“ไม่ใช่ คือรักอย่างอื่นนะ” จันร้องขัด อย่างอื่นอะไรอีก คำอ้ายอึดอึดใจด้วยคิดไม่ออก ครั้นเด็กชายไม่ตอบ จันก็สอบถามอายุ

“มึงอายุเท่าไรปีนี้”

คำอ้ายก็ตอบเล่นลั่นว่า “กุเกิดเดือนเมษา ปีกุน ซีนมู มึงนับดูเขาเอง”

จันนับนิ้วมือไปมา สักประเดี๋ยวก็เงยหน้าขึ้นยิ้ม “จะสิบสองอยู่แล้ว”

“เออ ก็ใช่สิ แล้วมึงเท่าไร สิบเอ็ดปีใช่ไหม” คำอ้ายแก้งย่อนถาม จันไม่ต้องเสียเวลาบอกก็นับได้

“กูนะสิบสี่ย่างแล้วนะ”

เพื่อที่จะหนีคำถามวุ่นวายใจเช่นนี้ คำอ้ายจึงหนีขึ้นเตียงนา แยกเอาพลุคู่ใจเดินลิวลงฝั่งห้วย หายิ่งนกตามสายห้วยคนเดียว ปล่อยให้จันและน้อง ๆ ไล่จับผีเสื้อลม ๆ แล้ง ๆ ไป แต่อันที่จริงในใจของคำอ้ายนั้นการเที่ยวแบกพลุ ยิ่งนุกเป็นการแสดงความเชื่อใจอดจันอยู่ในที่ บางครั้งก็ปีนขึ้นไปดักยิงนกอยู่บนต้นไม้สูง แล้วค่อยแอบมองจันพาน้องเที่ยวหักแขนงไม้ เป็นการรอดแคงอยู่ในใจว่า ตนขึ้นต้นไม้สูงได้ และมีความสุขอยู่ในใจที่ได้มองจันจากที่สูงๆ เด็กอื่นวัยเดียวกันเป็นเช่นไรไม่รู้ แต่คำอ้ายวันนี้เป็นวัยที่อยากอดแคงให้เด็กหญิงออนซอน ... (หน้า 256 - 257)

วรรณกรรมเยาวชนแปล : เช่นเรื่อง "ตำรารักบิงโก บราวน์" โดย เบตซี เบียร์ส (2539) จากประเทศสหรัฐอเมริกา

... ในสมองบิงโกมีแต่ความทรงจำ เขาคิดถึงตอนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ วันที่เขาหลงรักเมลิสซา เขาจำได้ว่าได้คุยกับเธอหลายครั้ง ยังไม่ลืมครั้งที่เขาจูบเธอหน้าบ้านในวันที่ฝนตก เขาหวนนึกถึงของขวัญที่เขาและเธอส่งให้กัน เขายังเก็บแฟ้มสมุดจดที่เธอให้ แล้วเมลิสซา...บิงโกหยุดนึก แล้วเธอสวมต่างหูยิปซีที่เขาให้เธอหรือเปล่า คิดว่าใช่ชะ เขาจำได้ว่าเธอสวมต่างหูคู่นั้นนะ แล้วก็แน่นอนเขานึกถึงตอนที่ต้องจากกัน บิงโกสุดท้ายใจลึก ๆ นึกถึงประโยคหนึ่งในเรื่อง **เหรียญแดงแห่งความกล้าหาญ** ที่ว่า

‘เขารู้สึกถึงความเป็นผู้ใหญ่ที่คืบคลานเข้ามาอย่างเงิบ ๆ ไม่โดดเด่นแต่หนักแน่นและมั่นคง’

บิงโกหายใจออกแล้วสุดท้ายใจเข้าอีกครั้ง นึกถึงอีกประโยคหนึ่งที่ว่า

‘เขาแปรความรู้สึกโหยหาของผู้ที่มีความรัก เป็นภาพท้องฟ้าอันเงิบสงบ ทุงหญ้าเขียวขจี สายธารอันไหลเย็น ให้ความรู้สึกสงบสุขอ่อนโยนอันเป็นนิรันดร์’

บิงโกสุดท้ายใจลึกๆอีกครั้ง แล้วพบว่าในใจตัวเองไม่ได้มีเพียงแต่ความรู้สึกเป็นผู้ใหญ่อยู่เงิบๆ แต่ยังมี ความตั้งใจแน่วแน่แฝงอยู่ด้วย เขาเคยคิดว่าจะไม่เขียนตำรารัก ต่อเพราะไม่มีความรู้เรื่องนี้ ตอนนั้นเขาตัดสินใจแน่แล้ว เขาเข้าใจแล้วว่าถ้อยคำถึงแม้จะเป็นถ้อยคำที่เขียนไว้เมื่อกว่า 100 ปีก่อน สามารถปลอบประโลมใจคนได้ฉันใด ถ้อยคำที่พี่ชายเขียนปลอบประโลมใจน้องก็จะมีมากขึ้นฉันนั้น ... (หน้า 135

- 136)

- ความสัมพันธ์ระหว่างเยาวชน กับ ผู้ใหญ่

ในประเด็นนี้จะวิเคราะห์ในสองส่วนคือ ความสัมพันธ์ระหว่างกันในสถานการณ์ทั่วไป และบทบาทในการแก้ไขข้อขัดแย้ง (conflict) ในเรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างกันในฐานะการกระทำ

ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยมุ่งอธิบายว่าโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว เยาวชน กับ ผู้ใหญ่ แสดงบทบาทต่อกันและกันอย่างไรบ้าง

วรรณกรรมเยาวชนไทย : อาจกล่าวได้ว่า ส่วนใหญ่แสดงภาพความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่ กับ เยาวชน ในลักษณะ ผู้ให้ – ผู้รับ การให้และการรับในที่นี้แสดงถึงความเป็นฝ่ายรุก (active) และฝ่ายรับ (passive) ในหลาย ๆ แง่มุมของความสัมพันธ์

เช่น การออกคำสั่ง – รับคำสั่ง ในเรื่อง "ดงคนดี" โดย พนม นันทพฤกษ์ (2540)

... แม่ของแดงน้อยเดินทางกลับกรุงเทพฯ ไปแต่เมื่อวาน

ก่อนไป แม่บอกแดงน้อยหลายเรื่องด้วยกัน เรื่องแรกก็คือ ให้เชื่อฟังปู่กับย่าให้มากๆ ห้ามดื้อ ประการที่สอง ไม่ให้เอาแต่ใจตัวเองเหมือนอยู่บ้าน และประการที่สาม ให้ฝึกเป็นคนอดทนทั้งในเรื่องอาหารการกิน การเล่นกับเพื่อนใหม่ในหมู่บ้าน และเรื่องอื่น ๆ

แม่ออกจากหมู่บ้านไปกับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างเหมือนตอนที่เข้ามากับเด็กชาย แต่เดี๋ยวนี้แม่ออกไปกับพ่อของขวดและส้มเกลี้ยงโดยไม่มีแดงน้อยไปด้วยเหมือนเดิยมา แม่บอกว่าแดงน้อยไม่ต้องออกไปส่งเพราะจะทำให้ป่าและลุงที่ออกไปด้วยเป็นภาระเสียเปล่าๆ รวมทั้งรู้ว่าขวดกับส้มเกลี้ยงมีรายการที่จะชวนเด็กชายไปเล่นว้าวกับเพื่อนๆ ในทุ่งอยู่ด้วย ... (หน้า 39)

หรือความเป็นฝ่ายรับทางอารมณ์ ในเรื่อง "เด็กหญิงจ้าง" โดย คณาพร คชา (2541)

... พ่อเห็นจ้างอ่านจบเร็ว ก็เรียกจ้างมานั่งอ่านให้ฟัง แต่ยังไม่ทันได้อ่านพ่อก็ถามจ้างขึ้นมาก่อนว่า "ชื่อเรื่องอะไร" จ้างมองชื่อภาษาจีนที่หน้าปกแล้วตอบกลับไปแต่จ้างผันเสียงวรรณยุกต์ผิด พ่อต้องถามใหม่อีกครั้ง คราวนี้จ้างลองไล่เสียง สามัญ เอก โท ตรี จิตวาก่อนออกเสียงใหม่ แต่ยังคงผิดอีกจนได้พ่อจึงหันหน้าจ้างเขม็ง "อะไรแค่นี้ก็ออกเสียงผิด แล้วอ่านไปได้ยังไง ออกเสียงใหม่อีกครั้ง" จ้างล้งเลวรู้สึกไม่มั่นใจขึ้นมาก่อนอ่านออกเสียงใหม่ ทันทีที่จ้างเปล่งเสียงออกไป พ่อก็ฟาดหลังจ้างดังลั่น จ้างก้มหน้าน้ำตาซึม "อ่านหนังสือยังไง ออกเสียงยังไง" แล้วพ่อก็ออกเสียงให้จ้างฟัง สอนว่าเสียง น หนูของคำว่า น้ำช้อง นั้น ออกเสียงโท ไม่ใช่เสียงเอก จ้างรู้ว่าจ้างผิดที่ไม่เคยสนใจเสียงวรรณยุกต์ตัวหนังสือที่จ้างอ่านเลย แต่ทำไมเรื่องแค่นี้พ่อต้องทูปหลังจ้างด้วย ... (หน้า 95)

แต่โดยส่วนใหญ่ การเป็น "ผู้ให้" ของผู้ใหญ่โดยเฉพาะผู้ปกครองนั้น มักเป็นไปด้วยความเต็มใจ พร้อมใจ และนำเสนอในลักษณะที่คล้ายกับเป็นหน้าที่ซึ่งไม่ได้ถูกเขียนเป็นลายลักษณ์

อักษร จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่เราจะพบเนื้อเรื่องเกี่ยวกับความเสียสละ โดยเฉพาะการยอมเหน็ดเหนื่อย ลำบากกายเพื่อทุ่มเทให้เยาวชนได้รับสิ่งที่ดีที่สุด ในวรรณกรรมเยาวชนของไทยอยู่เสมอ

เช่นในเรื่อง "ลูกป่า" วรรณกรรมเยาวชนชนะเลิศรางวัลดีเด่นจากงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ และ สำนักงานเยาวชนแห่งชาติ โดย มาลา คำจันทร์ (2540)

... พักกินข้าวได้รึมไม้ พ่อถามขึ้น

"โรงเรียนแกจะเปิดเมื่อไร?"

"อีกหกสัปดาห์กว่าวันไปหน้าโน่นแหละพ่อ"

"หกสัปดาห์ถ้าได้วันละยี่สิบก็พอดี"

"อะไรพ่อ?"

"ค่าหอแก่นะซี" ยาชิกัมหน้าลง... (หน้า 144)

"ข้าคนเดียวใช้เงินถึงสามพันบาท ถ้าเป็นข้าก็ไม่ต่ำกว่าร้อยห้าสิบบ้าง ข้า... ข้าไม่สบายใจ"

"มันเป็นหน้าที่ของพ่อ" ¹ พ่อยาชิตอดเสียงอ่อนยาว "ตีนมือพ่อยังมีแกไม่ ต้องวิตกหรอก"

ยาชิตอดห่อข้าวไว้ในย่ามแล้วเทน้ำจากกระบอกใส่ปาก เขาพูดขำๆ

"ปาเกอะญอเราว่าพ่อแม่เลี้ยงลูกสิบแปดปี แต่ข้าต้องให้พ่อกับแม่เลี้ยงอีกหกเจ็ดปี ปีนี้อายุสิบห้าแล้ว มัน...มัน" เขาหยุดไปเหมือนลำดับคำพูดใหม่ "ข้าไม่อยากเรียนแล้วพ่อ มันสิ้นเปลืองอีกอย่างพ่อก็ก่อแล้ว ปาเกอะญอเราว่าพ่อแม่อายุห้าสิบควรให้ลูกเลี้ยง แต่ข้ากลับต้องเรียนอีกหกเจ็ดปี มันนานเกินไป"

"หกเจ็ดปีพ่อก็กหกสัปดาห์นิดหน่อย ยังไม่แก่หรอก ยังได้อาหาร แยกเรียนไปเถอะเมื่อพ่อกับแม่ยังมีแรงอยู่ วันคืนมันเร็วนัก แกเพิ่งเกิดมาไม่นานนี่เอง เผลอชั่วหลับตาแกอายุสิบห้าแล้ว หกเจ็ดปีไปหน้าไม่นานหรอก"

กลัองยาถูกจุดสูบอีกๆ ผู้เป็นพ่อนั่งเอนๆ ฟังตอไม้ ส่วนลูกชายลุกไปกางหญ้าบริเวณใกล้ๆ มันโตขึ้น... แกคิด มันเข้าใจและสามารถใช้คำที่ผู้ใหญ่ใช้ แกเองก็พูดกับมันเหมือนมันเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง ไม่ใช่พูดกับเด็กชายผอมกะหร่องแววตาคิดฝันอีกต่อไป ... (หน้า 145 - 146)

เมื่อผู้ใหญ่มีหน้าที่หรือต้องแสดงบทบาทในฐานะ "ผู้ให้" เราก็มักพบว่า ในวรรณกรรมเยาวชนนั้น ตัวละครหลักที่เป็นเยาวชนเองก็มีหน้าที่ที่จะต้องแสดงบทบาทในฐานะ "ผู้รับ" ที่ดี - คือเป็นผู้รับที่มีความกตัญญู รู้คุณ และสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งที่ได้รับมานั้นอย่างดีที่สุดด้วยเช่นกัน

เช่นในเรื่อง "ทางดอกกุหลาบ" โดย มานพ ถนอมศรี (2539)

¹ การเน้นเป็นของผู้วิจัย

“คนเรากล้าไม่หนึ่งดูตาย งอมืองอเท้า เงินหาไม่ยากเลย ดูอย่างแม่ชี แค่ว่าขายของเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่านั้น ก็ได้เงินพอเลี้ยงลูกได้อย่างสบาย เพราะฉะนั้นเจ้าจงจำเอาไว้ ถ้าใจเราตั้งมั่นเสียแล้ว อุปสรรคใดก็ไม่อาจจะมาขวางหน้าเราได้ ถึงแม้พ่อกับแม่จะต้องเหนื่อยจนขาดใจตาย พ่อกับแม่ก็จะไม่มีวันทอดถอย จะต้องหาเงินมาส่งเสียให้ลูกทุกคนเรียนจนสำเร็จให้จงได้” แม่ยืนยัน

“ตอนนี้ สำคัญอยู่ที่เจ้าเท่านั้น จะสามารถเอาชนะตัวเองมูมานะ พยายามสอบแข่งขันสู้กับเขาได้หรือเปล่า ถ้าเจ้าทำได้ แม่กับพ่อก็ทำได้”

กรดเงยหน้าขึ้นสบตาที่มีประกายเด็ดเดี่ยวมั่นคงของแม่นิดหน่อยก่อนยิ้มให้แม่ด้วยความมั่นใจ

“กรดจะทำให้ได้ครับ” เขาบอก

แม่ยิ้มออกมาทันที ดึงหน้าของกรดกลับไปกอดเอาไว้ด้วยความรักและชื่นชมเสียงของแม่ดังขึ้นเบาๆ แต่มันสะท้อนก้องไปทั้งโสตประสาท

“แม่อยากให้วันนั้นมาถึงไวๆ เหลือเกิน แม่อยากเห็นลูกๆ ของแม่พบกับความสำเร็จในชีวิต และมีชีวิตที่ดีกว่าพ่อกับแม่เป็นอยู่ที่สุด” ... (หน้า 154)

วรรณกรรมเยาวชนแปล : หากนำแนวคิดเกี่ยวกับ “ผู้ให้” และ “ผู้รับ” มาพิจารณา วรรณกรรมเยาวชนแปลจากต่างประเทศ เราจะพบจำนวนชื่อเล่มที่ตัวละครเยาวชนและผู้ใหญ่ มีโอกาสจะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับได้พอ ๆ กัน และบทบาทนั้นจะต่างกันในด้านสถานการณ์ แต่ที่สำคัญคือ ในวรรณกรรมเยาวชนแปลที่พบตลาดวรรณกรรมเยาวชนปัจจุบันนี้ แสดงภาพของเยาวชนที่มีความ “เสมอภาค” กับผู้ใหญ่มากกว่า นั่นคือ “ผู้รับ” นั้นไม่ได้อยู่ในฐานะ passive หรือเป็นฝ่ายรับเสมอไป และ “ผู้ให้” บางทีก็เป็นเพียงแต่ “ผู้ให้โอกาส” เท่านั้น

เช่นจากเรื่อง “โตะโตะจัง เด็กหญิงขำหน้าต่าง” โดย คุโรยานางิ เท็ตสึโกะ (2541) ประเทศญี่ปุ่น เมื่อ “โตะโตะจัง” พยายามที่จะค้นหากระเป๋าสตางค์ที่หล่นหาย โดยตกเอาสิ่งสกปรกจากบ่อสวมชั้นมากองไว้บนพื้นดินทั้งหมด

... คุณครูใหญ่เดินผ่านมาอีกครั้ง และถามว่า

“หาเจอไหม”

โตะโตะจังหวุ่นอยู่ท่ามกลางสิ่งโสโครก เหงื่อท่วมตัว แก้มแดง เธอตอบคุณครูใหญ่ว่า “ยังไม่เจอเลยค่ะ”

คุณครูใหญ่ก้มหน้าลงมาใกล้ใบหน้าของโตะโตะจัง และพูดกับเธอเหมือนเพื่อนคนหนึ่งว่า “เสร็จแล้วเก็บทุกอย่างเข้าที่ด้วยนะ”

“ค่ะ” โตะโตะจังตอบอย่างแข็งขัน

แล้วคุณครูใหญ่ก็เดินจากไปเหมือนครั้งแรก ... (หน้า 66)

ในที่สุด สิ่งที่เธอตกชั้นมากองสูงเกือบเป็นภูเขา และในบ่อก็แทบจะว่างเปล่า แต่ยังไม่ปรากฏวิ้ววของกระเป๋าสตางค์ มันอาจจะไปติดอยู่ที่ข้างบ่อหรือพื้นบ่อ

แต่โตะโตะจิ้งก็พอใจที่เธอได้พยายามอย่างดีที่สุดแล้ว สิ่งซึ่งซ่อนอยู่ในความพอใจนั้นก็คือ ความรู้สึกที่ว่า 'คุณครูใหญ่ไม่โกรธ แต่ยอมรับการกระทำของโตะโตะจิ้ง เหมือนกับเธอเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้คนหนึ่ง' ' รวมอยู่ด้วย เพียงแต่เธอยังเด็กเกินกว่าที่จะเข้าใจเท่านั้น ... (หน้า 67)

หรือในการตัดสินใจใด ๆ ก็ตาม หากเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อกันทุกฝ่าย ควรจะต้องมีการอธิบายเหตุผลให้เข้าใจกัน แม้ว่าอีกฝ่ายจะเป็นเพียงเด็กเล็ก ๆ ก็ตาม

เช่นเรื่อง "คัทย่า เจ้าหนูผมแกละกับนางพญา" โดย เฮลมุท ซาคอฟสกี (2539) เมื่อ "คัทย่า" ตัวละครยาวชนตัวหลักของเรื่อง เกิดเขม่นกันกับลูกสาวของครอบครัวให้ชเมลเลอะ และไม่ยอมให้ครอบครัวนี้มาเช่าที่ดินคุณย่าของตนอยู่อีกต่อไป

... คุณย่าฮาเบนิชท์ ได้เอ่ยขึ้นว่า

"เรามีความจำเป็นที่จะต้องได้เงิน 2-3 พันมาร์คที่ครอบครัวให้ชเมลเลอะจะจ่ายให้เราเป็นค่าที่ดินตรงปลายสวนหน้าจริง ๆ จะ เพราะยังงี้เราก็เลยจะต้องคอยทนรับกับอารมณ์ของพวกเขา แต่ถ้าเขาจ่ายเงินให้เราเมื่อไรแล้วละก็ เราก็จะไม่ยอมให้เขามาทำอะไรกับเราแบบนี้อีกต่อไป"

ฉันเข้าใจ และตกลงจะยอมทำตัวให้เรียบร้อย ไม่มีเรื่องกับพวกเขาอีก ...

(หน้า 80 - 81)

นอกจากนั้น - ตรงกันข้ามกับวรรณกรรมเยาวชนไทย - หนังสือแปลหลายเล่มในการวิจัย ยังได้แสดงตัวอย่างอยู่เนือง ๆ ว่า หากมีการตัดสินใจใด ๆ ก็ตามที่ผู้ใหญ่จะสามารถชี้แนะให้แก่เยาวชนได้ ผู้ใหญ่นั้นก็ไม่เพียงแสดงบทบาทของ "ผู้ให้" เพราะอาจทำให้เยาวชนเกิดความรู้สึกต่อต้าน จึงต้องมีการใช้คำอธิบายอย่างฉลาด

เช่นจาก "บรัดเลย์ เด็กเกรงกลัวห้องเรียน" โดย หลุยส์ ซัคเกอร์ (2541) ดังนี้..

"ลอรีบอกหนูว่าครูแก้ปัญหาเก่งค่ะ"

"ลอรีแก้ปัญหาด้วยตัวเองต่างหาก ฉันเพียงแค่ช่วยคิดเท่านั้นเอง" (หน้า 62)

หรือขอให้เยาวชนเป็นผู้บรรลุถึงการตัดสินใจนั้นด้วยตนเอง เช่นจาก "ซีลารายที่สุด" โดย จูดี บลูม (2541) .. หลังจากที่ซีลาถูกบังคับให้เรียนว่ายน้ำมาได้ประมาณเดือนหนึ่งแล้ว

... ฉันไปลงเรียนว่ายน้ำสัปดาห์ละสามครั้ง มาร์ตีบอกว่าได้เวลาที่ฉันต้องยอมเอาน้ำจุ่มลงในน้ำแล้ว ไม่อย่างนั้นเขาก็จะสอนอะไรฉันต่อไม่ได้ถ้าฉันไม่ยอมทำ ฉันบอกเขาว่า "หนูเอาน้ำจุ่มน้ำไม่ได้หรอกค่ะ และหนูก็มีเหตุผลที่ดีว่าทำไมหนูทำไม่ได้" ซึ่งคุณเองก็ยังไม่รู้หรอก !"

¹ การเน้นเป็นของผู้วิจัย

"อันกำลังฟังอยู่จะ" มาร์ตีพูด "เหตุผลของหนูคืออะไร"

"อะไรบางอย่างที่สำคัญมากซึ่งคุณไม่เคยนึกถึงมาก่อน"

"ถ้าฉัน..."

"คุณต้องการรู้เหตุผลจริงๆ?"

"ฉันรอฟังอยู่" มาร์ตีพูด

"ก็ได้ค่ะ หนูจะบอกคุณ เหตุผลที่หนูไม่สามารถเอาน้ำจุ่มลงไปใต้น้ำ
ได้ ก็เพราะหนูกลัวค่ะ!"

"ซีลา !" มาร์ตีตะโกน "ฉันภูมิใจในตัวหนูมาก"

"ภูมิใจ?"

"ใช่จะ หนูรู้มั๊ย นี่เป็นครั้งแรกที่หนูพูดตรงไปตรงมากับฉัน"

"จริงหรือคะ"

"ใช่แล้วจะ ในที่สุดหนูก็ยอมรับออกมา ... ว่าหนูกลัว นี่ถือเป็นการเริ่มต้นใน
แนวทางที่ถูกต้อง จากนั้นไปทุกสิ่งทุกอย่างก็จะเป็นเรื่องง่าย" ... (หน้า 120 - 121)

- บทบาทในการแก้ไขข้อขัดแย้ง (conflict)

ในประเด็นนี้ ผู้วิจัยมุ่งอธิบายว่าในการแก้ไขข้อขัดแย้ง (conflict) ของเรื่อง หรือเมื่อมี
ปัญหาเกิดขึ้นภายในเรื่อง ยาวชน กับ ผู้ใหญ่ แสดงบทบาทต่อข้อขัดแย้งหรือปัญหานั้นอย่างไรบ้าง

วรรณกรรมเยาวชนไทย : เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ในส่วนของเรื่องเกี่ยวกับ
ปัญหาและประเด็นทางสังคม คือ ข้อขัดแย้งหรือปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่อง มักไม่ใช่ปัญหาที่เกิดจากตัว
ละครที่เป็นเยาวชนเอง แต่เป็นปัญหาจากปัจจัยภายนอกที่เข้ามามีผลต่อเยาวชนที่เป็นตัวละครหลัก ดัง
นั้น วรรณกรรมเยาวชนไทยจึงมักไม่มีเรื่องที่สร้างสถานการณ์ให้ตัวละครเยาวชนอยู่ในฐานะที่ "จำเป็น
ต้อง" เป็นผู้แก้ไขสถานการณ์ด้วยตนเอง

ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ก็ไม่พ้นที่ผู้ใหญ่ โดยเฉพาะผู้ใหญ่ในครอบครัว จะเป็น
คนชี้แนะช่องทางแก้ไขให้ หรือเป็น "ผู้ให้ทางออก" ในสถานการณ์ปัญหา

ดังเช่นจากเรื่อง "ไหมแม" โดย ภาณุมาศ ภูมิดาว (2541) เมื่อโรงเรียนในหมู่บ้านของ
"ไหมแม" เด็กหญิงชาวเขา ต้องถูกปิดลงเพราะไม่มีครู ...

"ไหม เจ้าอ่านเก่งก็สอนน้องบ้างซี เป็นพี่เป็นน้องกันต้องรักกันไว้" แม่ขอร้อง

"สอนเป็นคำๆ มันไม่ถูกวิธีหรอกแม่ ต้องเรียนกันจริงๆ รู้ตัวอักษร สระ แล้ว
ค่อยประสมคำ ถ้าสอนให้จำคำเท่านั้น พอไปเจอคำอื่นก็อ่านไม่ได้แล้วเพราะไม่เคย
เห็น" ไหมแมอธิบายอย่างฉะฉาน จนพ่อวางหน้าไม้ที่กำลังเหลามองอย่างทึ่ง แต่
ไหมแมไม่เห็นเพราะมัวแต่พูด

"จ้ะเจ้าก็สอนแบบที่เจ้าว่าซี" พ่อบอก

"ข้าไม่ใช่ครูนี่" ไหมแมได้ทันที

“เรียนมากกว่าเขาแต่สอนเขาได้ก็ถือว่าเป็นครูได้นี้” พ่อพูดยิ้ม ๆ ทำให้ ไหมแมชะงัก คิดตามที่พ่อพูด จริงสิถึงเราจะรู้น้อยแต่ก็สอนคนที่ไม่รู้เลยได้นี้ ไหน ๆ คนวิเวียก็หมดโอกาสเรียนแล้ว เธออยู่ว่าง ๆ ทำไมไม่สอนเด็ก ๆ เล่า

“พ่อ ข้าสอนได้จริงๆหรือ” ไหมแมถามพ่ออย่างไม่แน่ใจ

“ได้ซี เจ้าเที่ยวเล่านิทานเที่ยวจับมือเด็ก ๆ เขียน ก ไก่ ข ไข่ มาที่หมู่บ้าน แล้ว ถ้าเอาเด็กมารวมกันให้เจ้าสอน เจ้าก็คือครูนั่นเอง” พ่อให้กำลังใจมากมาย จริงสิ ไหมแมชอบสอนเด็ก ๆ ในหมู่บ้านมาแต่ไหนแต่ไรแล้ว ... (หน้า 12)

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อสุดท้ายไหมแมจะได้รับโอกาสไปเรียนต่อ และจะมีครูมาสอนประจำที่หมู่บ้าน คนต้นคิดและคนที่ทำให้เรื่องนี้เป็นไปได้ ก็คือผู้ใหญ่ที่แวดล้อมตัวไหมแมนั่นเอง

“ไหม ทำไมเจ้าพูดอย่างนั้นกับพ่อล่ะ” แม่ปราม

“ข้า...ข้า” ไหมแมพูดไม่ออก

“พ่อจะให้เจ้าไปเรียนจริงๆ ไม่ได้ล้อเล่น” พ่อยิ้ม

ไหมแมรู้สึกว่กระท่อมเล็กๆสว่างไสวราวกับกลางวัน

“พ่อทำไมยอมให้ข้าไป” ไหมแมกอดแขนพ่อแน่น

“ก็แม่เจ้าเขาบอกว่าทนคิดถึงเจ้าได้ แล้วครูผู้หญิงสองคนเขามาช่วยพูดอีกแรงหนึ่งด้วย พ่อคงคิดผิดไปจริงๆ ว่าผู้หญิงผู้ชายไม่ได้”

“พี่ตุ้มกับพี่มุกไม่ใช่ครูหรอกจ้ะ” ไหมแมเพิ่งรู้เดี๋ยวนีเเองว่าพี่สองคนนั้นคุณุระอะไรกับพ่อแม่ ที่แท้ก็มาช่วยพูดเรื่องเรียนต่อเนื่องนี้เอง พี่โดมแน่ๆ ที่เป็นต้นคิดเรื่องนี้

“แม่” ไหมแมกอดแขนแม่อีกข้าง พูดอะไรไม่ออกที่เห็นแม่ยิ้มแต่หน้าเศร้า ๆ คงคิดถึงเธอไม่อยากจะให้อายจากไปไหนไกล ๆ นั่นเอง “แม่ ข้าจะกลับบ้านทุกเทอม ไม่ก็ปีก็เรียนจบแล้ว” ไหมแมปลอบแม่ที่ทำท่าจะร้องให้ออกมา... (หน้า111)

วรรณกรรมเยาวชนแปล : การสร้างสถานการณ์หรือข้อขัดแย้ง ให้มีที่มาหรือเกิดจากปัจจัยภายในตัวละครหลักที่เป็นเยาวชนเอง ในเรื่องแปลจากต่างประเทศ มักทำให้ตัวละครเยาวชนมักรู้สึกว่ตนเองต้อง “รับผิดชอบ” ต่อปัญหาของตน หรืออย่างน้อยก็มีหน้าที่ที่จะต้องทำให้สถานการณ์นั้นคลี่คลายลงไปในลักษณะที่ตนจะสามารถอยู่ร่วมกับมันได้อย่างสะดวกใจ ดังนั้น เราจึงมักเห็นว่า เรื่องแปลจากต่างประเทศจะแสดงให้เห็นขั้นตอนในการที่ตัวละครเยาวชนค้นพบวิธีการแก้ไขปัญหา หรือได้แก้ไขปัญหาลุล่วง หรืออย่างน้อยที่สุดก็บรรลุถึงความเข้าใจในปัญหา ที่เกิดขึ้นกับตนเอง อย่างชัดเจน

เช่น จากเรื่อง “น้องเป้ง” โดย แอนน์ ไลน์ ซึ่ง “ไซมอน” ตัวละครหลักเป็นเด็กวัยรุ่นที่ถูกพ่อทอดทิ้งไปตั้งแต่ยังเล็ก เขาได้รับมอบหมายการบ้านจากที่โรงเรียน ให้เลี้ยงและสังเกตการณ์เลี้ยงดู “น้องเป้ง” ซึ่งก็คือลูกกระสอบบรรจุแป้งธรรมาดากหนึ่ง - ราวกับว่ามันเป็นเด็กเล็ก ๆ

... "ก่อนหน้าจะถูกบังคับให้กระตองแบ่งไปกับผมทั่วทุกแห่งหน ผมถามแม่ แม่ก็บอกว่าที่จริงพ่อเลี้ยงผมได้ไม่แล้ว พ่อไม่เคยปล่อยมือให้ผมหัวทิ่มพื้น หรือปล่อยให้ผมคว่ำหน้าดับปองอยู่ในอ่างอาบน้ำระหว่างที่พ่อออกไปหยิบผ้าเช็ดตัว หรืออะไรทำนองนั้น

เพียงแต่ว่า พ่อไม่อยู่กับผมเท่านั้น

ผมเคยถามว่าทำไมพ่อไม่อยู่กับเรา แม่ก็บยายพูดเสมอว่า ไม่เกี่ยวกับผม ไม่ใช่ความผิดของผม และว่าถึงอย่างไรก็ต้องเกิดขึ้นจนได้อยู่แล้ว แต่เมื่อคืนนี้ ผมถามแม่ว่า พ่อไปจากเราอย่างไร แม่ก็พยายามจะหลอกล่อให้ผมลืมเหมือนทุกครั้ง แต่ผมไม่ยอมให้แม่ทำอย่างนั้นอีก" ... (หน้า 95)

การเลี้ยง "น้องแบ่ง" ทำให้志明อนพบคำตอบสำหรับปัญหาส่วนตัวของเขา

... การมีลูกเป็นเด็กแดงๆนี้สีถึงจะเรียกว่า เป็นงานหนักจริง志明อนนี่ กะหนึ่งนายนี่สิบสี่ชั่วโมง ทำงานทุกวัน เป็นเวลาเกือบยี่สิบปี ไม่มีวันหยุด เทียบกันแล้ว งานปาร์ตี้ของไฮยาซินธ์ สไปเซอร์ ก็เท่ากับพริบตาเดียวของแมลงเม่า เท่านั้นเอง การเป็นพ่อแม่คนนั้นไม่ต่างไปจากต้องโทษตลอดชีวิต --- คิดดูสิ สมมติว่าแม่ของเขาแทนที่จะไปคลอดลูกที่โรงพยาบาลเมื่อหลายปีก่อนนี้ แต่กลับไปเอาמידหันนมบั้งแทนคนตาย หรืออาจจะออกมาถึงสองรอบแล้วก็ได้ ถ้าหากแม่ประพடுத்தัวดี

志明อนดึงน้องแบ่งของเขาออกมาจากถุงพลาสติกใบใหญ่ แล้วจ้องพิจารณา ยังคิดก็ยังไม่ถึงนะ เรื่องมีลูกนี่นะ --- ที่แน่ ๆ ก็คือ เป็นสิ่งอันตราย มันทำให้เราต้องไปอย่างช้าๆ มันมัดเราจนกระดูกกระเดี้ยไปไหนไม่ได้ มันทำให้เราขาดลอยไม่ได้เต็มที มันทำให้คนรอบตัวเรากลายเป็นคนสอดรู้สอดเห็น คอยบ่นว่าให้เราทำนั่นทำนี่ เปรียบกับการเป็นครูแล้ว การเป็นครูก็ดูเหมือนเป็นงานเบา ๆ เป็นงานที่รื่นรมย์ไปเลย มิน่าเล่า พ่อของเขาถึงได้ทนไม่ไหว พ่อทนอยู่ได้อย่างไรตั้งหนึ่งพันกับอีกแปดชั่วโมงนั้น นานสองเท่าของช่วงเวลา志明อนดูแลน้องแบ่งของเขาเขี้ยวนะ เปรียบกับแม่ของเขาแล้ว คะแนนของแม่พุ่งปรึ๊ดขึ้นเป็นแสน ๆ เท่า แม่เป็นวีรสตรีอย่างแท้จริง แม่ล่ะคือนักบุญดี ๆ นี่เอง" ... (หน้า 200 - 201)

1.3 เรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น (regional & other countries realism)

วรรณกรรมเยาวชนในประเภทย่อยนี้ มีจำนวนวรรณกรรมเยาวชนไทย ต่อวรรณกรรมเยาวชนแปล ค่อนข้างแตกต่างกันมาก คือ 17 ต่อ 4 ชื่อเล่ม และในรายละเอียดแล้ว วิธีการนำเสนอในประเภทย่อยนี้ก็มีความต่างกันค่อนข้างมากด้วยเช่นกัน องค์ประกอบทางวรรณกรรมที่มีความสำคัญและจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนประเภทย่อยนี้ คือ องค์ประกอบด้านฉาก และรูปแบบการดำเนินเรื่อง

ฉาก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการวิเคราะห์วรรณกรรมเยาวชนเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น เพราะเรื่องในประเภทย่อยนี้ จะให้ความสำคัญกับวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ และข้อขัดแย้ง (conflict) ของเรื่อง ซึ่งก็มักเกี่ยวเนื่องกับฉากโดยตรง ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงการนำเสนอฉากในวรรณกรรมเยาวชนไทย และที่แปลจากภาษาต่างประเทศ รวมไปถึงรูปแบบการดำเนินเรื่อง ในเรื่องประเภทย่อยนี้ ผู้วิจัยได้พบความแตกต่างที่น่าสนใจในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างฉากกับตัวละครหลัก และรูปแบบการดำเนินเรื่อง ดังนี้คือ

- วรรณกรรมเยาวชนไทย : ตัวละครเดิมในฉากที่คุ้นเคย มิติที่หยุดนิ่งด้านสถานที่และกาลเวลา

สำหรับวรรณกรรมเยาวชนไทยซึ่งจัดอยู่ได้ในประเภทย่อยนี้ จำนวน 17 เล่ม ปรากฏว่ามีหนังสือถึง 13 เล่มที่มีลักษณะตัวเรื่อง – ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฉาก – เป็นรูปแบบเดียวกัน คือ เป็นการใช้เยาวชนซึ่งเป็นตัวละครหลัก ที่เป็นคนในท้องถิ่นนั้น ๆ เอง เป็นตัวหลักในการดำเนินเรื่อง นำผู้อ่านเข้าไปรู้จักกับท้องถิ่นแห่งหนึ่ง และรู้จักกิจวัตรประจำวันของผู้คนในท้องถิ่นเหล่านั้น โดยเสนอผ่านสายตาของตัวละครหลัก มีอยู่เพียง 4 ชื่อเล่มเท่านั้นที่เป็นการแนะนำตัวละครใหม่เข้าสู่ฉากใหม่ (ของตัวละครนั้น ๆ)

ฉาก ที่พบในเรื่องประเภทย่อยนี้ สำหรับวรรณกรรมเยาวชนไทย คือฉากในระดับหมู่บ้านของชนบท ชายทุ่ง ชายป่า เขียงเขา ริมแม่น้ำ หรือ ที่แห่งใดก็ตามซึ่งอยู่ไกลห่างจากความเป็นเมืองใหญ่อย่างยิ่ง ยิ่งกว่านั้นคือ ช่วงเวลา ในเรื่องก็มักไม่ใช่เวลาในปัจจุบัน หรืออดีตอันใกล้ บางชื่อเล่มระบุอย่างชัดเจนว่าเรื่องที่ปรากฏในเล่มนี้คือความทรงจำดงามที่ได้เปลี่ยนไปแล้วในปัจจุบัน แต่เขียนขึ้นเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน หรือแนะนำให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้บรรยากาศเดิม ๆ

มิติทั้งด้านสถานที่และกาลเวลา จะหยุดนิ่งสำหรับเรื่องของไทยในประเภทย่อยนี้ ส่วนใหญ่ สถานที่นั้นไม่มีการโยกย้ายแน่ ๆ เพราะเป้าหมายหลักของเรื่องคือการเล่าเรื่องวิถีชีวิตในท้อง

ถิ่นนั้นและ – แม้ว่าเวลาในเรื่องจะยังคงดำเนินไปตามฤดู – แต่เรื่องก็มักไม่ดำเนินต่อเนื่องไปนานเกินไป เพราะอาจทำให้วงจรชีวิตของฉากนั้น ๆ ย้อนกลับมาซ้ำรอยเดิม

ด้วยความเหมือนกัน ด้านฉาก และกาลเวลาภายในเรื่อง ทำให้วรรณกรรมเยาวชนของไทยในประเภทนี้ สามารถมีความคล้ายคลึงกันด้านเนื้อเรื่องได้อย่างคาดไม่ถึง เช่น เราอาจพูดได้ว่า ส่วนใหญ่ มีโครงเรื่องที่คล้ายกันไปหมดคือ ตัวละครหลักเป็นเด็กบ้านนา (หรือทุ่ง หรือเขา หรือดอย ฯลฯ) ซึ่งเติบโตขึ้นมาที่ท้องถิ่นนี้ และมีเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกันอยู่เป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อนกลุ่มนี้คือกลุ่มที่ตัวละครหลักจะออกผจญภัย ดักนกตกปลา เลี้ยงสัตว์เลี้ยง ฯลฯ และเรียนหนังสือด้วยกัน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว ตัวละครเยาวชนที่เป็นศูนย์กลางของเรื่อง จะเป็นผู้ที่เรียนหนังสือได้ค่อนข้างดีที่สุดในกลุ่ม มีความรับผิดชอบในหน้าที่สูงที่สุด และมีสำนึกในทางศีลธรรมจริยธรรม มากที่สุดในกลุ่ม แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตของความเป็นเยาวชน

ลักษณะการเล่าเรื่องในวรรณกรรมของไทยประเภทนี้ จะไม่ซับซ้อน ส่วนมากมีลักษณะคล้ายกับเรื่องชุด (series) คือ รวมเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับตัวละครและฉากชุดเดิม แบ่งออกได้เป็นบทย่อย ๆ (อาจแบ่งโดยกำหนดชื่อบทหรือไม่ก็ได้) แต่ละบทย่อยจะเล่าถึงกิจกรรมอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง และคล้ายจะจบในตอน โดยตัวละครหลักประสบความสำเร็จ (หรือความล้มเหลวด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งก็แล้วแต่) ในกิจกรรมของบทนั้น เมื่อจบบท ตัวละครและผู้อ่านก็ได้รับความรู้รอบตัวเกี่ยวกับวิถีชีวิตชนบทไปอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ แต่ละบทย่อยนั้น มักจะไม่มีผลต่อองค์รวมของการดำเนินเรื่อง เราอาจถึงกับสามารถอ่านสลับบทได้โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการทำความเข้าใจในตัวเรื่องและตัวละคร แต่สุดท้ายก็มักขมวดเรื่องให้มีลักษณะของนวนิยาย โดยเสนอการเปลี่ยนแปลง หรือการผจญภัยครั้งใหญ่ของตัวละครหลักในบทท้าย ๆ เพื่อให้เรื่องดูเหมือนจบสมบูรณ์ อย่างไรก็ตาม ลักษณะการดำเนินเรื่องเช่นนี้ก็ทำให้ตัวละครมีโอกาสที่จะแสดงพัฒนาการทางด้านความคิด ความรู้สึก หรือบุคลิกภาพ น้อยมาก

ตัวอย่างที่ชัดเจนสำหรับการดำเนินเรื่องลักษณะนี้ เช่น บทที่ชื่อว่า "ต้มเกลือ" ในหนังสือ "ทุ่งโล่งดงใหญ่" โดย โชติ ศรีสุวรรณ (2540) เล่าถึงการต้มเกลือสินเธาว์ของพ่อของ "อินตา" เยาวชนซึ่งเป็นตัวละครหลัก เด็กคนอื่น ๆ ก็ได้เป็นผู้ช่วยในการต้มเกลือครั้งนี้ เมื่อจบบทแล้ว ทุกคนได้รับความสนุกที่ได้ทำงานร่วมกัน ส่วนผู้อ่านก็ได้รับความรู้เรื่องการทำเกลือสินเธาว์ไปตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย แต่บท "ต้มเกลือ" นี้ ก็ไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับบท "วีรกรรมของอีแต่ม" ซึ่งเป็นบทก่อนหน้า และเมื่อขึ้นบทใหม่ "ผู้กล้าหาญ" ก็กล่าวถึงการผจญภัยครั้งใหม่ คือการล่าจิ้งจอก ซึ่งจะดำเนินต่อไปอีกสองบทและเป็นบทสรุปเพื่อจบเรื่อง แต่การล่าจิ้งจอกนี้ก็ได้มีส่วนใดที่เดินเรื่องต่อเนื่องมาจากการต้มเกลือหรือกิจกรรมในบทก่อน ๆ นอกจากการมีตัวละครและฉากร่วมกันเท่านั้น

• วรรณกรรมเยาวชนแปล : ตัวละครหลักในฉากใหม่ มิติที่เคลื่อนไหวและก้าวหน้า

แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับวรรณกรรมประเภทเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นของไทย เพราะจากสี่ชื่อเล่มที่ปรากฏในการวิจัยครั้งนี้ ไม่พบว่ามีการใช้แนวความคิดหรือวิธีการนำเสนอคล้ายกับวรรณกรรมเยาวชนในประเภนี้ของไทยเลยแม้แต่เรื่องเดียว

จาก ในวรรณกรรมเยาวชนแปลประเภทย่อยนี้ จัดว่าเป็นฉากในชนบท เช่นเดียวกับในวรรณกรรมเยาวชนไทย แต่ ช่วงเวลา ที่แสดงไว้ในเรื่องนั้น เป็นช่วงเวลาปัจจุบัน หรือมีจะนั้นก็กล่าวอย่างเป็นสากล ไม่ระบุช่วงเวลาที่เกิดขึ้นแน่นอน แต่เกิดขึ้นร่วมสมัยกับผู้เขียนและผู้อ่าน

มิติด้านสถานที่และกาลเวลา ในวรรณกรรมเยาวชนแปล มีความเคลื่อนไหวมากกว่าวรรณกรรมเยาวชนไทยในประเภทย่อยเดียวกัน นั่นคือ มุมมองในการเล่าเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นนั้น ๆ จะเป็นมุมมองของตัวละครหลักผู้แปลกหน้ามาจากถิ่นอื่น การเริ่มต้นเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น การปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตของท้องถิ่นใหม่ซึ่งตนต้องเข้ามาอาศัยของตัวละครหลัก เป็นความรู้สึกเดียวกันกับที่ผู้อ่านจะได้รับ นอกจากนั้น ระหว่างการปรับจากวัฒนธรรมเดิมที่คุ้นเคย มาสู่เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ของตัวละครหลักนี้ ตัวละครอื่น ๆ ซึ่งอาศัยอยู่ในท้องถิ่นนั้นอยู่ก่อน รวมทั้งผู้อ่านเอง ก็จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมเดิมของตัวละครหลักเพิ่มขึ้นเช่นกัน

ลักษณะการดำเนินเรื่องแบบนี้ พบได้ในวรรณกรรมเยาวชนแปลประเภทย่อยนี้ทั้งสี่เล่มที่รวมอยู่ในการวิจัย นั่นคือ

“บ้านไร่ บึงใส คนใจดี” โดย เบ็ตตี้ ไมลส์ (2539) – เรื่องของเด็กชายผิวดำจากเมืองใหญ่ ที่ต้องไปใช้ชีวิตช่วงหนึ่งกับครอบครัวชนบทในเมืองที่มีแต่คนผิวขาว ตามโครงการการศึกษาพิเศษ

“ลิตเติ้ลทรี” โดย ฟอว์เรสต์ คาร์เตอร์ (2541) – ชีวิตของเด็กน้อยที่สูญเสียพ่อแม่ไปอย่างกะทันหัน จึงต้องไปอาศัยอยู่กับปู่และย่า และเริ่มต้นเรียนรู้การดำรงชีวิตอย่างอินเดียนเผ่าเซโรกี

“เด็กชายโดโนแวน” โดย เบอร์นาร์ด แอชลีย์ (2539) – เด็กชายผิวสีชาวจามาอิก้า ซึ่งมีปัญหาครอบครัว ต้องย้ายเข้ามาอาศัยกับครอบครัวเด็กชายชาวอังกฤษ

“ปลุกฝันไว้ในแผ่นดิน” โดย ลูเซีย บาเกตาโน่ (2541) – ครูสาวไฟแรงที่เพิ่งจบใหม่ได้รับมอบหมายให้ไปประจำโรงเรียนหมู่บ้านเล็กในชนบทห่างไกล เธอได้เรียนรู้ว่าชาวบ้านที่ดูไร้การศึกษา กลับมีความรู้ในสิ่งที่เธอไม่รู้ และวิถีชีวิตเรียบง่ายนั้นก็มีความงดงามในตัวมันเอง

มิติที่เคลื่อนไหวในแง่นี้ ทำให้เกิด “เรื่อง” และวิธีการเล่าเรื่องที่หลากหลาย ดังจะเห็นได้ว่าแต่ละเรื่องมีโครงเรื่องที่พัฒนาไปอย่างสมำเสมอตามสถานการณ์ โดยไม่จำเป็นต้องยึดติดอยู่กับกิจกรรมพิเศษในแต่ละวันของตัวละครหลัก ยิ่งไปกว่านั้น ทุก ๆ ครั้งที่ตัวละครหลักติดต่อสื่อสารกับ

ตัวละครในท้องถิ่น แก้ไขปัญหาจากการปรับตัวของตนเอง หรือแม้แต่ดำเนินกิจวัตรประจำวันตามปกติ – ในบรรยากาศใหม่ ก็เป็นประสบการณ์ใหม่ที่ทำให้ตัวละครหลักและผู้อ่านได้เรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันแล้ว ด้วยเหตุนี้ การเดินเรื่องจึงมีความ “ก้าวหน้า” และเปิดโอกาสในการพัฒนาตัวละครหลักได้มากกว่า

ข้อสังเกตเกี่ยวกับวรรณกรรมเยาวชนประเภทเรื่องแนวจินตนาการ

ข้อมูลวรรณกรรมเยาวชนในเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่า *ประเภทหลักของวรรณกรรมซึ่งขาดหายไปจากตลาดวรรณกรรมเยาวชนในประเทศไทยช่วง พ.ศ. 2539 – 2541 อย่างเห็นได้ชัด ก็คือ วรรณกรรมเยาวชนประเภทจินตนาการพื้นบ้าน (traditional fantasy) ดังจะเห็นได้จากการสำรวจประชากรวรรณกรรมเยาวชนในช่วงเวลาดังกล่าว มีเพียงวรรณกรรมจากประเทศญี่ปุ่น 2 ชื่อเล่มเท่านั้นที่ได้รับการตีพิมพ์ออกมา ทั้งนี้ หากพิจารณาจากตลาดวรรณกรรมเยาวชนทั้งหมดแล้ว จะพบว่าสาเหตุของการขาดหายนี้ แตกต่างกันสำหรับวรรณกรรมเยาวชนไทย กับวรรณกรรมเยาวชนแปล นั่นคือ*

1. **วรรณกรรมเยาวชนไทย ประเภทจินตนาการพื้นบ้าน (traditional fantasy)** นั้น มีการจัดพิมพ์ขึ้น และออกจำหน่ายในช่วงเวลาที่ทำการวิจัย แต่ มิได้มีเยาวชนอายุระหว่าง 14 – 18 ปีเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก หนังสือประเภทนี้จำนวนมากจัดพิมพ์เป็นหนังสือภาพหรือหนังสือการ์ตูนซึ่งมุ่งไปที่ผู้อ่านที่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า คือช่วงอายุระหว่าง 9 – 13 ปี ดังเช่น โครงการจัดพิมพ์วรรณคดีไทยในรูปแบบการ์ตูน ของสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช (ธัญญาภรณ์ ภูทอง, สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2543) หรือมิฉะนั้นก็เป็นส่วนหนึ่งของหนังสือเรียนและหนังสืออ่านนอกเวลา การเล่าเรื่องจินตนาการพื้นบ้านของไทยในลักษณะที่เหมาะสมกับเด็กก่อนวัยรุ่นและเด็กวัยรุ่น ทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหานั้น ยังไม่มีปรากฏในช่วงเวลาที่ทำการวิจัยนี้

2. **วรรณกรรมเยาวชนแปล ประเภทจินตนาการพื้นบ้าน (traditional fantasy)** นอกเหนือไปจากวรรณกรรมจากประเทศญี่ปุ่นซึ่งรวมอยู่ในการวิจัยนั้น มีการจัดพิมพ์ขึ้น แต่ ไม่ได้ออกจำหน่ายในช่วงเวลาที่ทำการวิจัย ส่วนมากเป็นหนังสือที่จัดพิมพ์ก่อนและหลังช่วงเวลาดังกล่าว (พบมากในระยะเวลาระหว่าง พ.ศ. 2535 – 2538 ซึ่งตลาดวรรณกรรมเยาวชนค่อนข้างขยายตัว ตามสภาวะเศรษฐกิจโดยรวม และในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งวรรณกรรมเยาวชนพื้นตัวอีกครั้ง) เกือบทั้งหมดเป็นหนังสือจากสำนักพิมพ์ดอกหญ้า ซึ่งจัดทำโครงการพิมพ์วรรณกรรมเยาวชนประเภทดังกล่าวขึ้นเป็นพิเศษ (จิตติ หนูสุข, สัมภาษณ์, 23 มีนาคม 2543) หนังสือประเภทนี้ มักมีชื่อในลักษณะ “รวมนิทานพื้นบ้านจาก... (ชื่อประเทศ หรือทวีป หรือกลุ่มประเทศ เช่น เอเชีย สแกนดิเนเวีย)” พบว่ายังคงมีขายอยู่ในตลาด และได้รับความนิยม แต่เนื่องจากไม่ได้ตีพิมพ์ในช่วงปีที่กำหนด จึงไม่ได้รวมอยู่ในการวิจัยนี้